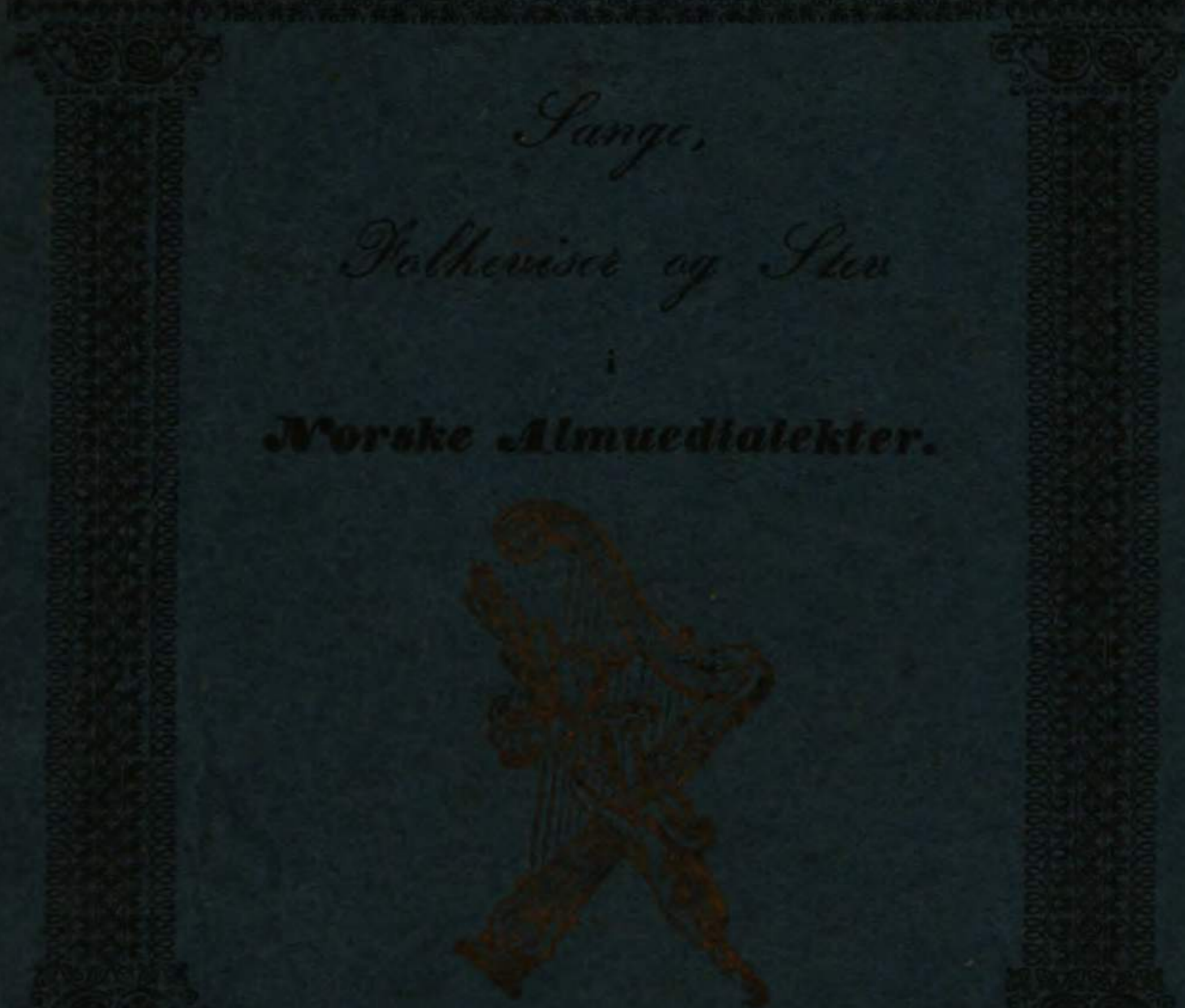

10007240

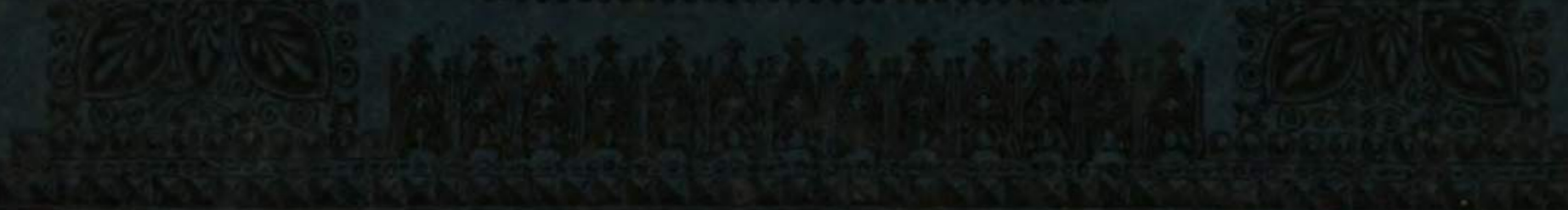
P. O. rel.
5333^m

Sange,
Folkviser og Sævi
Norske Almuedialekter.

Trykt hos
C. F. Brøllings Bogtrykkeri
i København.
1848.

P. O. rel. 5333ⁿ

Moe.

3 54

C. Ritter

Journal of the ...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Samling

af

Sange, Folkeviser og Stev

i

Norske Almuedialekter.

Med en Indledning

af

Jørgen Moe,

Cand. theologic.

Christiania.

Paa P. T. Mallings Forlag.

Trykt i Forlaggerens Officin.

1840.

guilmo S.

antiquariorum scripturae

Historiae Antiquitatis

Antiquariorum scripturae

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

Christiana

Imperatoris Maximiliani II. et
Carolus V. Imperatorum

1510

Indhold.

	Side.
Nr 1. Heimatkomsten	1.
— 2. Skogmøte hos Torjer Skjeille	19.
— 3. Guldre aa en Giland	23.
— 4. Elderdomin	27.
— 5. Sæterreisen	29.
— 6. Heimreise fraa Sætern	30.
— 7. Guten aa Jenta paa Fjeshjellen	31.
— 8. Forkja aat Guten	35.
— 9. Færmäinen	38.
— 10. Paa Kongjins Føslodag	39.
— 11. Nagots Fjeldsang	42.
— 12. Thellebondens Lyksalighed	43.
— 13. Den fornøiede Bondegut	48.
— 14. Den forelskede Bondegut	50.
— 15. Bogt deg før di vene Hugo	53.
— 16. Du, som di Asgaardske Konster forstænde!	55.
— 17. Den norske Bonde	56.
— 18. Frieras a Dngfar'n te Jenta	59.
— 19. Tenesguten aa Jentæ om Søndaseftæn	62.
— 20. Afkedas mællom Mann aa Kjæring	65.
— 21. Den vælstæanes Tenesjæntæ	70.
— 22. Bonden i Brydlupsgaren	73.
— 23. Lars's Heimatkomst aat Forkja	79.
— 23. b. Balborg og Signe	81.
— 24. En Elskovssang fra Vestfjordbælen i Thellemarken. (Efter Horas og Lydia.)	83.
— 25. Mas aa en Lasse	89.

	Side.
N ^o 26. Barsøl Kvæn jaa Tølegauen Jon Knigarn	91.
— 27. Brydlupe aat hu Siri	93.
— 28. Rabna = Brydlup uti Kraakalund	96.
— 29. Sjugur aa Trol=Brura	103.
— 30. Lage aa Jo	105.
— 31. Kjølstaguten	109.
— 32. Tffjol jet e Zeiten ti djupaste Dalom	110.
— 33. Naar Jenta bære blir femten Aar	111.
— 34. Na fjøre Ve og fjøre Vann	113.
— 35. Den nordlandfke Bondestand	115.
— 36. En Hulders Sang for Brurfolt	117.
— 37. Frierstævne	119.
— 38. Truls mæ Baagan	120.
— 39. Kraaka paa Garstauren	122.
— 40. Brylluppet paa Styre	132.
— 41. Den norfke Bonde	127.
— 42. Stev fra Thellemarken	129.
— 43. — Begaardsheien, Anner til Gjerrestad	132.
— 44. — Dmbli	135.
— 45. — Sætersdalen	137.
— 46. Hallingdalf Spotvise	138.

 Skjøndt man har bestræbt sig for at gjøre denne Samling saa rig som muligt ved at søge at samle fra alle Kanter, hvor man kunde gjøre sig Haab om at erholde noget Bidrag, indeholder dog den Samling, vi herved fremlægge for Publikum, vistnok kun en ringe Deel af vor Folkepoesies Rigdom. Vi tillade os derfor at gjøre opmærksom paa, at Op-
 laget af denne Samling er meget ubetydeligt; thi vi have gjort os Haab om ved denne at vække Interessen for Sagen, og give os herved den Frihed at opfordre Enhver, der maatte kjende eller være i Besiddelse af passende Bidrag og Melodier, om at indsende disse, adresserede til P. T. Mallings Forlagshandling i Christiania, til en ny og rigere Udgave.

Udg.

Noogle indledende Ord.*)

Gaaer man ud fra den Hovedfordring til et Lands Skjønliteratur, at den i rene, lutrede Billeder skal affspeile Folkets Liv, saaledes som dette efter fysiske og historiske Betingelser er til, vil det neppe falde Noget ind at negte, at, hvad vi kalde norsk Digtetekunst, staaer meget lavt. Heller ikke vil Noget famle længe efter Grunden: dentid „Løven tæmmedes til Budelhund,“ var det naturligt, at den norske Pegas, flyttet ned paa de danske Sletter og tilreden paa Tydsk og Fransk, glemte sin gamle Flugt fra Fjeldtind til Fjeldtind. Efter Adskillelsen fra Danmark tog det politiske Element alle Kræfter i Sold, og ingen af denne Tids digtende Normænd ragede saameget op over sin Tid, at han, frigjort fra denne eensidige Stræben, formaede at fordybe sig i og gjengive Folkets Huus- og Hjerteliv, — uden een eneste, vor fortræffelige Maurits Hanssen. Men een Svale — selv en Svale med et saa melodirigt Bryst — gjør ingen Sommer, og i det ovenfor Sagte ligger derfor det Særshyn begrundet, at vor Kunstpoesi i sin Heelhed staaer ganske adskilt fra, er noget reent Fremmed for vor Folkepoesi, saaledes som denne, fornemmelig i Eventyr og Sagn, men ogsaa i enkelte metriske, Iyrisk = episke Former fremtræder. Hvor kunstig og forfinet et Lands Literatur end

*) Forfatteren har Grunde til at meddele, at denne lille Afhandling, paa enkelte Details nær, var nedskreven allerede i Februar dette Aar.

kan være, har den dog, om den er sand, altid bevaret en Grundtone af Folkepoesien; — hos os klinger hver med sin Tone, og hvor Lydene samledes, har det oftest været til Misflang. Endnu mindre end Folkets Liv, der dog har havt een Digter, har vor Fjeldnatur fundet et Gemyt, der var aabent for den og forenet med en Aand, der formaaede at befrie dens Poesi fra Forsteningen, hvori den ligger tryllebunden. I denne Henseende har jeg — jeg veed det er et frygteligt Kjæteri, men det maa dog herud! — et freidigt Haab til Hr. Welhaven, et Haab flere af hans Digte have ikke alene vaft, men for mig endog for en Deel fyldestgjort.

For alle dem, der erkjende denne vor Kunstpoesiss Brist — sikkerlig den værste, den kan have — maa ethvert Middel til at hæve samme være af yderste Vigtighed, og saalænge der ikke fremtræder nogen eller kun en enkelt Digteraand med den overlegne Dygtighed, at den ved egen Kraft kan dukke ned i Folkelivet og der frigjøre og hæve op igjen med sig den Rigdom af Poesi, dette eier, saalænge maa dette Middel søges deri, at man rækker de poetiske Gemytter Folkepoesierne, forat disses Aande, der i Sandhed er at ligne med den vækkende og belivende Baarvind, kan befrugte dem til Frembringelser, digtede i Folkets Aand, eller til Modtagelighed for saadanne. Jeg vil nemlig ingenlunde have Benævnelsen, poetisk Gemyt, tagen i snevrest Forstand om de — Gud veed hvormange — Digternavne, vi, naar vi tælle Smaat til Stort, kunne faae opdrevet; jeg sigter her ligesaavel til de aandrige Læsere, hvis Vækkelse til at elske det fædrelandste Element i vor sig udviklende Literatur er lige saa nødvendig, saafremt det er afgjort, at Digteren, blot løftet og baaren paa sit Publikums Kjærlighed formaaer at naae det Høieste. Selv forsaavidt de Digtende angaaer, er det naturligvis ikke Meningen, i Folkepoesierne nærmest at frembyde Stof, — det have hine hos os Nok, ja for det første for Meget af; jeg sætter disses Værd og Betydning, som antydet, ene i det Beaandende og Belivende, de bære

i sig. Rigtignok taxerer jeg de hos os i Rigdom forekommende pro-
saiske folkelige Poester, Sagnene og navnlig Eventhyrene, langt høiere
i denne Hensigt, end de kun sparsomt forekommende versificerede Former,
fordi de første, der for en stor Deel ere Filosofemer, have en ganske
anden Dybde, og fordi de, som de i teknisk Henseende letteste, langt re-
nere og bestemtere udtale deres Idee, medens denne i de sidste ligger
bunden i Formens langt fra ikke smidige og fuldkommen udviklede Or-
ganisme; men ikke desto mindre fortjene ubestrikt og saa disse sidste fuldt
vel Opmærksomhed, og det saameget mere som de ere sjeldnere. De
have desuden Noget, der maa og vil skaffe dem Indgang til Dre og
Hjerte — deres Melodier, disse ofte saa uendelig deilige Toner, hvori
vore Fjelddales Lyst og Smerte løse og udaande sig.

Dette er for en Deel Betydningen, der har foranlediget Udgivelsen
af denne Samling; den kan imidlertid endnu betragtes fra et andet
Synspunkt, fra Sprogets. Forsaavidt nemlig Dialekterne — hvad
jeg ikke har Kjendskab nok til dem til at kunne bedømme — ere paali-
delige, afgiver den Exempler paa, hvilke Levninger vore Dalstrøg endnu
bevare af vort gamle, herlige norræna, norrænt mål, og hvorledes disse nu
forme sig — Bidrage, der kunne være interessante ei alene for vore Alderdoms-
forskere, men for Enhver, der agter at benytte vort Sprog som offent-
ligt Meddelelsesmiddel. Jeg vil nemlig ingenlunde have lagt Dølg-
maal paa den min Overbeviisning, at det er det eneste Rigtige at vore
Skribenter fra Almuesprogets Guldgruber hente, hvad de tiltrænge og
hvad de med Fordeel kunne benytte; disse Gruber ere Malme, der
have en klar og kraftig Klang til Toner netop for Det, Normænd have
at sige og synge. At imidlertid Kritik og Smag her maa anvendes,
er Noget, der siger sig selv. Forresten er det vist det samme, enten
denne Menning forfølges eller udtales, den vil dog i Tiden gjøre sig
gjældende!

Dette om Bogen i Almindelighed. Om dens første Afdeling specielt er ikke Stort at sige. Hvad der af denne er godt, t. Ex. den delige Stockfletske „Heimatkunst“ og Meget af Storm, tiltrænger ingen anbefaling, og paa det muligt mindre Gode vilde den dog være spildt. Ofte anbefaler Melodien den mindre udmærkede Text. Men om Boesferne i Bogens anden Afdeling kunde være et Ord at sige. Disse ere ægte Folkedigte og bære, for saavidt de ere velvalgte, de indre Kjendtegn derpaa. Med den Kunstløshed i Formen, der er saadanne eienbommelig, forene de ogsaa det Djærve og sikkert Betegnede, det Gedigne, Sunde og Dygtige, der forbausende møder os i al Folkedigt. Man spørge ikke her efter Forfatteren; ved hvert Digt faaer man kun eet Svar: Folket; thi det digter for at skaffe sig ikke Navn, men Lust — det er det overstrømmende Liv, der maa befrie sig, det er Kilden, der kæmper sig op i Dagen. Hvad Heine har anført om de tydske Burschers Improvisationer:

„Wer hat das schöne Liedel erdacht?

Es habens drei Gans übers Wasser gebracht,

Zwei graue und eine weise,“

det hedder paa Norsk om disse Folkedigte:

„Na denna Visa har gjort sei sjøl:

Hu kom naa flytanes paa ei Fjøl.“

Men netop fordi det er Trang og ikke Forsæt, disse Digte skyldes deres Tilværelse, have de ogsaa Noget at give, og give dette med Sandhed. Som Improvisationer maa de nødvendigvis fattes i Forbindelse med deres Me-

lobier, og saaledes have de en ofte underfuld Magt. Jeg vil exempelvis nævne den dybe, inderligt flagende: „Fjor jet e Feiten.“ En Modsetning til denne danner til Ex. den barokkomiske „Han Mas aa'n Lasse.“ Paa Bunden af dette barokkomiske Lune, der jublende tumler Alt mellem hinanden, hviler der ellers, tidt i Terten, men næsten altid i Melodien en smertelig, dæmpet Tone, den jeg ikke veed at sammenligne med Noget bedre, end med de underligt dirrende og bævende Understrengene paa Hardangerfelens Bund, naar den guides til en manende Halling, med korte djærve Strøg. Denne smertelige Skjelven, denne lønlige, zittrende Uro midt i den larmende, jublende, svulmende Glæde troer jeg er eiendommelig norsk, en Klang fra vor Fjeldnatur selv, og jeg antager det ingenlunde tilfældigt, at vore Folkevirtuosers Instrument er just saaledes konstrueret. Igjennem andre gaaer en mildere romantisk Tone f. Ex. gjennem „Rabnabrydlup i Kraakalund,“ der har Barneeventyrets Fortrolighed, og den særdeles smukke erotiske Situation: „Je seer dei ut for Gluggen.“ — Men især er det Stevene, der, ved deres eiendommelige Tilblivelsesmaade og Brug, maaskee endnu meer end ved deres Indhold, have Krav paa Opmærksomhed. Stevene, Navnet af stes, er en Art reflekterende, stadigt tilbagevendende Omkvæd i de gamle Skjaldes Stroffer — ere nemlig at betragte som en Levning af den Improvisation, gjennem hvilken Fædrene med Lethed og Kraft udladede deres livfulde Indre. At „stevjas“ er en selskabelig Underholdning, der er meget almindelig i flere Fjeldbygder, saavidt jeg veed, især i den sydvestlige Deel af Landet*); den bestaaer i en Sangveddekamp,

*) Hr Pastor A Fane, der har havt den Godhed at meddele saavel Udgiveren de fleste her optagne Stev som mig Bink om deres Brug ic., nævner især Sætersdalen som deres rette Hjem; mig forekomme dog de herfra i denne Samling leverede at være blandt de baade i Stof og Form ubetydeligste.

der aabnes af en Stever i Stimet (Laget), idet han med udfordrende Blik og Tone synger en af de gjerne staaende Udrækningsformer, som

„Stevjast mæ me, kan de lite nytte;

Men e ska laane de Krok aa Lykke,

Aa e ska laane de Lykke aa Krok —

Aa høgt saa Kjæften din vel ihop!“

Den, der optager Handsken, svarer til Gr.:

„Aa e ska ta dine Dr paatværke,

Saa dine Kjakabein, dei ska værke,

Aa e ska ta dine Dr paa Sne,

Saa Nasetippen ska hænge ne!“

Jeg har med Flid valgt et Par af de meest grandios = storsnu-
bede Intimationsvers, forat vise, at vore Folkesangere i deres Kontro-
verser ikke i dette Stykke staae tilbage for vore dannede Poeter; men
skulde Nogen alligevel troe, at de maae give tabt, veed jeg ikke at redde
dem paa anden Maade, end ved at gjøre opmærksom paa det livfulde
Lune i deres Praleri; det turde igjen skaffe Ballance tilveie. Naar Kam-
pen saaledes er aabnet, gaaer man løs paa hinanden med Stev af bro-
get Indhold, saalænge indtil den Ene er udtømt og derved overvunden.
Man maa imidlertid ikke forestille sig det Hele som Improvisation; de
ægte Stevere ere rustede til Kampen med en heel Dynge udenadlærte
Stev, blandt hvilke de, under Striden, kun have at gjøre Udvalg, eller
hvoraf de vælge og siden affomodere det Valgte i dets Enkeltheder; thi
den Enes Stev udgjør altid et supplerende eller responderende Led til
den andens foregaaende. Kun naar Kæmperne blusse ret op, impro-

vijeres alt imellem, og disse Diebliffets Tankefugle have da gjerne baade Neb og Kløer. I en anden Forstand, i sin Oprindelse nemlig, er derimod naturligviis hele Kampens Stevrække, som al Folkedoesi, Improvisation; kun ikke af den Stever og fra det Stim. Ogsaa den Skikfulle Steverne have arvet fra de gamle Skjalde, at de flittigt væde Struben, saa Sangen ei skal lyde rusten; men dette er ogsaa den eneste Pause, der tør finde Sted, saalænge Kampen staaer paa.

Efter denne Stevenes Tilbliven og Brug skulde man vente et mere spidst og mindre broget Indhold, end det her Meddelte lader slutte til. Men deels maa man erindre, at en stor Deel ere digtede til en anden Tid, og deels afføre disse Naturens Børn, midt i den lyttende Klynge, frit og uhæmmet, hvad der da rører sig i dem. Paa Pigelærerne især svulme derfor disse Smaadigte ofte op med Følelsens Varme og en umiskjendelig Inderlighed; man kan let vide, at det her, som andensteds, især er Elskovs Lyst og Smerte, der bringer den bløde Varm til at stige og Sangen til at dufte ud. De smukkeste af de her leverede, de fra Thellemarken, ere næsten alle alvorlige, og mange have, med al deres Simpelhed, dog Noget der finder Bei til Hjertet. Kun maa Sindet, om det skal fatte disse Digte, frigjøre sig fra den ved Læsning af modern raffineret Poesi til Bane blevne Stræben, at faae det naive og enfoldige Udtryk en skjult Betydning underlagt; en saadan Svig — om jeg saa maa kalde det — veed disse Smaa, i deres Uskyld, intet af. Som Exempel vil jeg nævne Stevet: „Ja Kjærligheta, ho kan bedrøve.“ I flere af de muntre og lystige udtales et godmodigt Drilleri; nogle kunne endog være fine i Antydninger f. Ex. „Om alle Guter sto i ei Line;“ men alle af denne Art have den sunde, kraftige Naturs ubetalelige, ved intet Surogat erstattelige Lune. I teknisk Henseende, bemærke man, at alle ere formede efter samme Schema, fordi de ere samme Melodi underlagte; heraf maaskee Navnet. Om disse for enhver let opløselige jambiske Rækker er forresten intet Andet at mærke, end at det

sidste Enjambements Variation eller Supplement af Tanken i første Enjambement, der kan jævnføres med Lignende i Ræmpeviserne, bærer Vidnesbyrd for Digtenes Tilbliven ved Improvisation, og dernæst det Bæsentligere, at i de høist ufuldkomne Niim Bokallydenes Samklang med forbausende Nøiagtighed er søgt og med Sikkerhed funden. Skulde dette tyde hen paa at Digte med Assonantjer ville kunne finde Indgang hos vort Folk?

Med disse indledende Aforismer overgives Bogen til velvillige Læsere. Dens Digte og Melodier klang om Mængens Bugge, bysede ham i hans første Slum og blandede sig i hans blødeste Dromme; hans Barndomserindringer ville smukkere og bedre tale deres Sag.

Jørgen Moe.

N° 1.

Heimattomsten,

**Slaat¹ te kvæa som ein Veif, dikta paa Nordols Maal
taa**

Ein Nordol.

(Efterstaaende interessante og ved sin raske Melodi bekjendte Ballade, der har en i sin Tid virkelig Tildragelse til Grund, er forfattet i Nordre Guldbandsdalens Dialekt af Thomas Rosing de Stokfleth, født i Faasberg Præstegjeld i Guldbandsdalen, død 1808 som Sorenskriver i Eger-Mobum og Sigdal.)

Længje venta Lurdags Kvællen eingaang kom,
Sole saak bak onde Lie,
Olroif-Skaadda² la se heile Nasen om,
Spaary aa Sulu tok te tie:
Jom³ taa Elve-Fossun dura som paa nyt,
Ola Torddyviln vakna, flaug op, furra lydt,
Ettehaande vart
Meir aa meire kvart,
Ma mæ Kvællen tok te lie.

1) Slaa, Kvad. 2) Ol, stærk Sommervarme; Ol-Roif, Hedereg, der viser sig ved Solens Nedgang i stille Veir, lig en Laage omkring Horisonten. 3) Jom, Ekko, Gjenlyd. Man vil se, at Digteren ved flere Tilfælde søger at betegne Aftenen. Saaledes blandes om Dagen Lyden af Elvens Brusen med Lyden af Skovens Susen, saa man hører ingen af dem særskilt; om Aftenen derimod, efterhaanden som Alt bliver stillere, hører man først Fossenes Duur alene, - og derved kan det egentlig siges, „at Fossene dure som paany.“

Saamaa Westan kom me¹ heim taa Kjøpenham,
Ikkje Kjaakaan² kun' me vente:
Fast me løp füll rat, me tyktes Iell va Skam,
At e sku saa længje lente:
Sette Dagjin raak me heim fraa Krestian,
Bære maa masere, kom som bære kan,
Men dæ veit e vist,
Hulaus vart e sist,
Skjønt me ingjen Sveie kjente.

Frunsa-Hatten haf paa gule Bægjin trast,
Semte blanke Palast hængde.
Kallen mødte me aa trykte Nævan fast,
Han saa neer te Golvs me slængde.
Graaten kvavd'en, ikkje sek en fram eit Ol,
Sist paa bygd'en skrike: Gus Tre, kjere Ihol!
Ha døf alt erseert —
U døf permeteert? —
Eine Ol de andre trængde.

Ma naa laut³ e gjæra'n tydele Bestje,
Korles Sjøl en Får⁴ sek læva;
Om en tafom⁵ ve Paraten tedde se?
Om en log nær Karein stræva?

1) me og e bruges i Lessø og Baage i Fleng for jeg, me og os for vi. 2) Ikkje Kjaakaan, intet Menneſte, egentlig Kjøven, men bruges almindelig for at betegne Menneſtet. 3) laut, Impf. af lyte, maa, være nødsaget til. 4) Sjøl en Får, Får selv (Kongen). 5) tafom, af og til.

Om en taalaa Lyff, ell' Folkje sjøl forsto,
Bær ell' Far-Far has, som kopan aat os sto;
Da me svaaraa Ja,
Banna'n bæ va bra!
Huva strauk, ba: Kongjin læva!
No dem ikkje, gat en¹, om en vaagaa tør
Sjøl aa sjaa paa norste Dalin?
Hø me svaaraa Nei, saa veit e rat au før,
Han hø vorte vill aa galin.
Saa, han vil fõll gjinne han, saa svaaraa me,
Men di store Herrein vil 'kje gjinne te —
Nei sjaa Juten du,
Skreik en, harm ti Hu,
Juten raar lell mest ti Galin.
Mæ me olas², fek en haale Nykkjyl fat,
Trast blommaala No-Skaap gapte,
Tof Sylvfanna, blank som Snor paa nye Hat,
Gjef te Kjellars sjøl aa tapte,
Aa saa bau me Singot Thol, aa drak me te,
Ba me gjera Kanna redele Bestje,
Drik de otyst naa,
Beigen ha leit paa,
Sa en, aa me strauk aa klapte.

1) g a t e n, udlod han sig med. 2) o l a s, egentlig orbedes, snakkede sammen.

Hø me funja redde heile Norges Lann,
Gjort dæ ingjin før ha funne,
Uti dæ, som e ve dette Klappe fann,
Sku me Tak aa Lon ha funne.
Længje laut e sjaa paa 'n tyft, saa skaut en blit
Nuge brettog¹ paa me, saa dæ mødte mit —

Aller Hjerte slog
Sødt som mit dæ jog,
Aller Blo saa let ha runne.

Hælmørt va dæ: Bringa vart saa veif aa linn,
Kallen ba me gaa sta saavaa,
Sa, ho Anne ha gjort up, aa gla ti Sinn.
Gjek en in uti sin Raavaa.
Me gjek up paa Rammen² gjennom fjinte Traap,
Som me ofte tok i tri hell fire Hop,

Men naa va me gla
Saa ti Tauge ta,
Kole Kvile sjøl me laavaa.

Reine Lakjin breid paa høge Sengje laag,
Den ei lækker Zente gjole,
Hennas Anlet før mit Nuge aller saag,
Men for vart naa mæ me vole!³
Na saa kjom du braat au paa me, sa'lo, Tjol!
Hø me trub dæ, sku søll Sengja vore gjol —

1) brettog, kjælent. 2) Rammen, Dverværelset; Ram er en Sal med Ildsted i. 3) Men hvorledes blev jeg nu tilmode.

Fælog¹ trast vart ho:
Me hanfallin² sto
Stkje kunne saa fram Ole.
Kom kan sca, for kom ditte paa me naa?
Me som ha saa vie vanka,
Ofse³ Jintur saag saa let paa spiste Taa,
Flokkevis paa Gatun spanka,
Dom som fagre va som Blomma paa ei Eng,
Me, som vaagaa mee dom mang ein lystog Slæng,
Paa Komedi va,
Na vart bære gla,
Aller kjinde Hjerte banka.
Me saa reint forsjettra, saa forsteina staar
For ei vesol⁴ Bonde-Jente,
Barfødt, ti ein Staf, mee lange flætta Haar,
Men saa vein som Kjaakaan kjendte;
Vein som Maanin, nær en, tile Hausste-Kvæl,
Titte fram aa joser up baa Fot⁵ aa Djel,
Sto ho her for me,
Saag me up aa ne,
Mæa me ti Laagaa brændte.
Ho naa vore jost omkring me som ein Dag,
Ho bæ vore Juul-Nats Mørkje,

1) Fælog, færdig. 2) hanfallin, forlegen. 3) Ofse, ofte, tib. 4) vesol, liden. 5) Fot, Dal.

Muf ho va her ho! alt anna va flift Slag,
Nuge bære hef paa Forkje: ¹
Ja baa Liv aa Sands i blotten Nuge laag,
Gjennom dom ho fikkert Ell ² taa Hjerte saag,
Baae tige stil,
Ingen mæle vil:

Henna Lyst, me fela Storkje.

Sist den fule Tausa Iell kom fyft te Ol,
Hælvægs baais Nuger mødtes —
Sei, kaa æ som feel de? ha du ilt, min Tho I
Aller Gardis-Kar kan trøttes?
Ikkje fælas ³ du før Taus i Overdeil?
Kein en æ, dæ veit e, jembæl grann aa heil;

Tryt de nokan Ting,
Sei, aa trast e spring:
Aller e ve Dmaf stødtes.

A n n e, vakke A n n e! alt før væl du veit,
Kor vidt Fagres Væl ⁴ se strækkjer,
Men du veit 'kje Iell d'æ du, som Kjerleheit
Naa fyft ti min Barm upvækkjer.
Bli du her, saa inte inte fattes me:
Flyg du bort, saa flyg au Hjerte bort mæ de:

1) Forkje, Pige. Fente, Fente, Taus betyde ogsaa Pige, dog anvendes de ikke i Fleng, men mest om Piger udenfor Bondestanden. 2) Ell, Ild. 3) fælas, blive bange. 4) Fagres Væl, Skjønnes Værd.

Hæ me de ti Arm,
At min glæ Barn,
Ingol Frykt hel Fare rækkjer.

Sei, for kjom du fraa du Naværk¹ paa Gus Sol?
Ba du længje her paa Gale?
U du boren fri? Hell vart saa fager Sol
Lagje Kaar som vore hale?²
Men saa spør me? — bære sei me, om du maa
Sjøl ennaa som e for Hann aa Hjerte raa?

Sei me reinan ut:

Hø du nokon Gut?

Brejas ikkje for mi Tale!

Kan du tru ho va saa fleip, saa ful, at ho
Bære me ti Sjune skratta?³

Me sto som du saag nær Muus i kvasse Klo
Noddes moro lynske Katta.

Thol du prime, sa ho, du paa eingaang spør
Mykkjy meir hell Gummo, Præst aa Kluffar for.

Sadden tru e naa

Du ti Svavn maa gaa.

Læg de, bæ li langt paa Natta.

Bi te Morgaas, læt en Sjøl da sæa de,

At da Mor di, sale, dødde.

1) Naværk Underværk, skjønneste Skabning. 2) Hell vart s. f. S. l. R. s. v. h., eller blev haarde Kaar af Skjæbnen tildeelt saa fager en Sol. 3) me ti S. ff., lo mig lige i Dinene.

Alare Jonsokloite, to me Styre ve,¹
Ala te Svar paa faa du rødde:
Ikkje ha e Bo aa sjol vanvøle me,
Ikkj' aa tru faa kvar lauskjæsta Guut sa te.

Ikkj' ell Far din maa
Harm faa aangre paa,
At si Liit paa me han ødde.

Borte va ho. Saag du Maanin noko Li
Jøske² kvave Minat³ skjænkje,
Ala me eit at ti ei Skjy, som for forbi,
Gjømmas, før du kunne tænkje?
Bærre va me stæd hell den som ti sliit Nat
Paa eit Stuup i Mørkre sto aaleine at.

Motlaus ønskte me
Bære faa ti Fre
Al mi Kval i Sømn neskænkje.

Men mæ henne strauk baa Sømn aa Trotheit fort.
Stusle⁴ laag e at aaleine.
Ho me nyle saag, jog Fre taa Hjerte bort,
Dær ho maatte hysas eine.
Augo rann ihop⁵ aa trast ho før me sto,
Blyg aa rau aa kvit som bære Mjolk aa Blo.

1) Alare J. t. m. S. v., for et Aar Midsummer siden tog jeg
Huusholdningen an. 2) Jøske, Glimt, ogsaa Lysning i Dagbræk-
ningen. 3) kvave Minat, mørke Midnat, eller lige i Natten.
4) Stusle, kjedsom, øde. 5) Dugor. i h o p, Dinene faldt sam-
men.

Ve fort Ol ho sa,
Ve fort Svar ho ga
Tænkte me: Kaa tru ho meina?
Guttutu for vart den Sommaar-Natta laang!
Kor me syntes Sole lenta!
Over Bringo vart Brystduken alt for traang,
Kor me saart paa Klukka venta!
Fleire Gonge va me paa sku stande up,
Leite up 'o, men saa sa me infort: ¹ Stop!
Ein Iyt vara var
Djerv aa frammon Kar
Let kan stöite blyge Senta.
Morgaa iffje vart for dæ lei langt paa Dag,
Længje alt me hørde Lærka.
Men saa vart paa Traacka meir aa meire, Jag,
Kaavaa-Sengje tok te knerka,
Sist me hørde Kallen, mykkjy gla ti Sinn,
Kodde ve ho Anne, ropa Folkje inn,
Ba dom dra se paa ²
Kvar ein Kjest ska gaa,
Stasele, i Dag aat Kjerka!
Da en saag me klæd, ve Dag, i snora Kjol
Mæ stivkraaga Stovlin blanke,

1) infort, noget. 2) dra se paa, flæde sig paa.

Men en takka Gu, aa spurde, mins du, T h o l,
Da du lærde rie Nanke,
Aa me spaadde dæ, du Gardis=Kar sku bli,
Aa faa sjaa for Dag paa Kongjin Glæa di?
Dæ vart taa, mit Baan;
Kem som har slik Saan
Ikkje tør paa Lykka anke.

Sæl æ den, som har ein Saan, som aktas væl¹
For sin Kongjes Liv faa vaake —
Aa den Saan, sa æ, va mykkjy meire sæl,
Som Gu ga te Far din Maake!
Mang ein Gal kan snart gje vurin Gardis=Kar;
Men ein Far som du vart mykkjy meire rar.

Hjerte slikt som dit,
Tør e sea frit,
Banskjele ein torde raake.

Være, sa' en, sek me eingaang Kongjin sjaa!
Sek e mæt me paa en glaamaa!²
Sek e sjaa en fram for heile Folkje staa,
Tru me dæ sku vara Gaamaa!³
Sek e sjaa en sat paa Svarte Halbans Stel,
Femte Freræk liik; aa sa: Gu glæ mit Nol!

Ja da tru me vist,
At me kom te sist
Te taa Glæ gaa ti Faamaa⁴

1) aktas væl, agtes værdig. 2) glaamaa, stirre, se med opspilede Dine. 3) Gaamaa, Fryd. 4) gaa ti Faamaa, gaa i Drste.

Naa kom Anne: Ho va bosta som ei Brur;
Men ho skjilna fraa di granne,
Som mæ krusa Haar aa Storfant-Hat aa Tur
Tykt's se bær ell kvar ei Anne!
Døm som paa Komedi-Brurlaup¹ leikte norst,
Da Brurepika va fjukvomma som ein Torst,
Ho døm Anne set,
Sku dæ vore let
Faa døm te mæ me aa sanne.

Helse, glavært² Sinn, paa frodig Kjester³ Iog,
Brotfri aa ofkuldog Mine.
Trast ho saag paa me, ho raunan Hugo slog
Ne som om ho frykta mine.
Kor me ønskte naa, me laag for hennas Fot!
Men me fela baade Framfæl, Maal aa Mot.
Som ei Drotning ho
Blilaat for me sto,
Jau du, Hjerte va ti Pine!

Kallen saag, ho meir ell ordinari va
Pynta, meire Stas i Brøste,
Fleire Syljur dingla mæ krusera Bla,
Saa de langvægs taa 'o jøste,

1) Komedi-Brurlaup, Kommedi-Bryllupet. Da den Til-
dragelse foregik, Digteren har sat i Niim, gav man paa det kjøben-
havnste Theater Balladen: „Det danske Bondebryllup,“ hvorover mange
af den Tids Livvagtsskarle opholdte sig; man havde nemlig udstoppet
Brudepigerne med Navepuder. 2) glavært, muntert. 3) Kjes-
ter, Kinder.

Snudd' 'o rundt i Kring, aa lægjan¹ sa ve me:
For di Skul mi Anne vist ha bosta se —
Be dæ eine Ol
Følt mit Haap te Sol.
Detta mi mit Hjerte frøste.²

Skjæfte,³ som vart utsent taa Staalbaagaa Brann,⁴
Ikkje kan saa snøgg se skunne
Som dæ Agge⁵ rae⁶ ne ti Hjerte rann,
Da dæ Ol slap 'om taa Munne.

Abry⁷ va dæ — dersom du ho kalte di,
Saa kan Anne aller, aller lell bli mi!

Dæ hø vore bær
Me ha venta dær
Te ho Stygmor vorte funne.

Knaft os heimat kom aa over Messa va,
Fort sto Forkunmat⁸ paa Bole.

Anne sette fram dæ beste som ho ha,
Trippa, aller mælte Ole,

Fleste=Spa⁹ aa Skjinke, seite Spen=Graut¹⁰
Num=Graut mæ, saa Smorre over Bredda flaut.

Men for hygjele
Anne tedde se!

Men for net ho alting gjole.

1) lægjan, smilende. 2) frøste, knuste. 3) Skjæfte, Piil. 4) Brann, Arm. 5) Agge, Nag, Kummer. 6) rae, lige. 7) Abry, Skinsyge. 8) Forkunmat, Hovedret, den lekkreste Mad. 9) Fleste=Spa, Flestesuppe. 10) Spen=Graut, en til red= agtig Mælk indfugt Gred.

Fullt va Hjerte, men dæ va au reint aa trut,
Trygt dæ se aat Far min vendte —
Kor fek du ho Anne? sæl va født den Gut,
Som te Konno fek slif Fente!

Ha du kaara ho te Maake — kjære ska —
Ho mi Stygmor bli? saa svaaraa reint ut: Ja.

Som du vil, saa bli,

Veit du Billja mi,

Aller sæ du veinar Fente.

Saan, ho Anne maa bli has, som ho har kjær.

Me kan ikkje paa 'o skjonne.

Men dæ veit e, at før for Dag ho va her.

Be me trut, Gu maatt 'o lønne.

Ikkje trøng ho te ei gumul skjølvan Hann,

Men kom ho legs Hog paa, ingjin gjisse kann.

Wid' ho ha ein Skof,

Fek 'o Guter nok;

Men ho alle bære gjøne. 1)

Na naa va dæ som dæ dat ei diger Vel

Taa mit Hjerte. Trast paa Stunno

Bau me henne up i Lofte, 2) før se sjøl,

Høla 3) før ho best e kunne;

Ba 'o sæa me, paa Truheit, kom dæ va

Som ho se ti Løndom. sjøl utkaara ha;

1) gjøne, narre, firere. 2) Lofte, et Rum paa Stolpeboden, hvor Brude pyntes, de bedste Sager gjemmes og vigtige Hand-
ler altid før slutedes. Det hele Huus hedder ogsaa Loft, for at
skille det fra Staburet. 3) høla, talede kjælent, smigrede.

Evor ho tebele
Kor me vanka, me
Aller for ha Maaten finne.

Sat de, ba ho, sparaa: æ du far din liif?
W du tru som han taa Sinne?
Kan du taa, saa me aller nokon Svik
Eka, ti dz du laavaas, finne?
Bil du svarja dz, saa sta du vata saa
Kom dz æ, som al mi Hog æ felle paa —

Naa veit Gu me svol!
Kort taa hennes Ol
Staar me ennaa frest ti Minne.

Minnes du den Dagjin — d' æ foll otte Mar —
Da du ut vart kommedera?
Mins du da ho Sigri mæ di gule Haar,
Som sto tet ve Dffesera?
Ho som græt saa saart, da du va ropt ve Namm
Te aa gaa som Gardis-Kar aat Rjepenhamn?

Da sto der ein Gut,
Som ha mæ gaat ut:¹
Bakkrar ingjen Kar kan væra.
Da e saag ho Sigri græt, saa græt au e,
Ekjont me ikkje te de kjendte.

1) ha mæ gaat ut, er ogsaa udgaaet, d. e. udkommanderet.

Folkje saag paa de, men Guten saag paa me
Na se lægjan aat me vendte:
Graat du ikkje, sa en, Baan! før dæ han gaar;
Han ska kommaa at aat de om nokre Aar —
 Nei dæ va før de,
 Dæ me græt, sa e.
Saa ho Gummo paa me skjændte.

Spoff vart e. Han kanskje aller saag me før.
Na me va sakt bære Baane,
Litol utur Bort, aa mykkjy tunn aa tør,
Bleif som Ny i Vintermaane.
Sandt e svaaraa'n lell. Me had' en længje kjær:
Aller saag e sœa hell slik Karman her.
 Na saa strauk døf fort,
 Han mæ de løy bort.
Da du gjef, ho Siggri daana.

Siggri dødde bort. Du va ho mykkjy kjær,
Kanskje du dæ aller viste?
Men ho hø ein Far, som va saa stræng aa tvær,
Bilde trug' 'o te dæ siste.
Me va Far= aa morlous; Guten kom au fort
Saamaa Bæg som du, men sœa ha me sport,
 At en hell se bra,
 Mykkjy Hyllest ha,
Na dom naule¹ vil 'om mæste.

1) naule, nødig.

Bli me naa saa tru aa lov me bæ me be:
Sei me om en laus æ blivi?
Om i Kjøpenham te bli han afte se
Hell en heimfjyndt¹ hit æ drivi?
Mæ du veit² naa alt, saa bli mit Vitne du,
At aat ingjin annan e vil gje mi Tru.

Bli han ikkje min,
Ska mit reine Sinn

Ingjin Dødele bli gjivi.

Der mæ tagde ho, aa me — vart like klof,
Længje at aa fram fundera,³
Endele me baae Hænnan hennes tok,
Ba 'o heilt uprigtog væra,
Laavaas at me vifte væl kvar Landsman grant,
Som va ikkje der bekjendt for Skarv aa Fant,

Men ein saadan Gut
Fann nok ingjin ut

Uta Namn, som ho begjæra.

Nei! has Namn kan Tonga ikkje fore fram,
Sa 'o, aa se fraa me vende,
Dle vil paa Læpan døi taa bære Skam,
Men om du me sku miskjende?
Akta vil me læva saa for de som han,
Hel au vil me døi, mæ Heer,⁴ i ogjift Stann —

1) h e i m f j y n d t, hjemfjær, som længes efter Hjem, har Hjem-
vee, Heimafjynne. 2) M æ d u v e i t, efterdi du veed. 3) f u n d e r a,
grublede. 4) m æ H e e r, med Hæder.

Me bi lite Iell!

Me bli life sæl:¹

Maatru du has Belet kjendte?

Nav ei Hændels fef me eit paa Martnan² sjaa

Litt som de has eige vore,

Dæ me kjøpte, aa at ingjin Sæl sku faa

Sjaa dæ, ha me ve me svore.

Men du ha naa faat me te aa gaa saa vit,

At me tryg ha te dit Hjertlag sæt mi Litt,

Detta ska du faa

Kaste Auge paa,

Kanstje du dæ kjinne tore.

Dermed tok ho fram ein lækker Nykkjyl-Ring.

Knep sa Laase, up flaug Kjista.

Tok saa ut aav Leddik liten insvøst Ting,

Maak me dæ, aa skaalv aa rista —

Døm naa om mit Hjerte, som dit eige vil;

Skulla maa bli di, me hø nok sjøl tagd stil

Me te vifle ut,

Længtes sjaa kaa Gut —

Da ein Spiil mit Anset vifte.

Meint fortomla dat e trast ve henna ne,

Trykt' 'o tet ind aat mit Hjerte.

1) Me b. l. s., jeg bliver lige lykkelig. 2) Martnan, Mar-
fedet.

Maal aa Mæle længje burte va før me;
Glæa blanna va mæ Smerte —
Ja dæ va de sjøl e græt før, fjære Tholud
Na naa æ me vist den sælaste paa Tol;

Nær du like me
Som e hæll taa de,
Ha me alt dæ e begjærte.

Naa kom Far min, fan ho Anne i min Arm,
Saag at Graat i Mugo lyste,
Kjerle trykte han os baæ te sin Barm,
Alle tri saa va os tyste.¹

Sist saa sa en: jau naa sjer e kaa dæ li,
Døf ha nytta som e trudde dokkers Li,

Na naa ha me naat
Dæ me sjøl ha spaat;
Men for gla has Hann os kjyste.

1) tyste, taufe.

N° 2.

Skogmøte hos Torjer Skjeille.

Denne ligesaa vakre som bekjendte Sang er ligeledes forfattet i Nordre Guldbrendsdalens Dialekt af Digteren Edvard Storm, født i Waage Præstegjeld, Lærer ved Efterslægtselskabskolen i Kjøbenhavn og Theatredirektor sammesteds, død 1794.)

Stuße Sondags Kvællen eingaang for me va,
Leit va dæ heime læva;
Tytingen va gjol¹, aat Skogan strauk e sta,
Næverskrukka tok ti Næva.

Knast e kommin va ti Ulyhusdalen traang,
Før e bydja høire² naago der som saang;
Maale tyktes me,
Dæ e kjendtes ve,
Aft paa detta laut e gjeva.

Best e gjennom Kjorrom³ titta fram aa saag,
Minst vontas⁴ henna raakaa;
Saa va de ho Kari, som ti Grase laag,
Kvat um sin fjære Kjaakaa.

Førkja trudde ho va eismol⁵ aa ti Fre,
Utur Kjæsten rain kva Sjerte sa ho te;

1) gjol, moden. 2) bydja høira, begyndte at høre. 3) Kjorrom, Bussene. 4) vontas, ventede. 5) eismol, alene.

Dæ e hœirte her
Taa mi Tente fjær
Bære me hell Tyting smaakaa.

Gjennom Dalen rain ei litol Finne¹ fort,
Tjeill sto paa kvar si Sie;
Fyrur² va taa Gras aa gule Blome gjort,
Hæg aa Older dæfte Tie.
Høgre up va vure Furu, Bjørk aa Graan,
Graane gaamul va, ha baæ Skjæg aa Maan,
Bigga ogofor³
Ti støtvurug⁴ Baar
Nodde stigan Skog aa bie.

Framve Elve sto ein gaamail Soljukall,
Ti Skugjin kvilte Tenta.
Tutul planta 'om for kvar, som der vart ail,⁵
Mest for han ho Kari venta.
Han ti hennes Saang fekk Ret for slik ei Gjæl⁶
Keim som høire ho, æ støt aa rae sæl:⁷

Nær ho kvædja vil,
Fuglein sjøl ti stil,
Strie Fosss sit Laupan lenta.⁸

1) litol Finne, liden Bæk. 2) Fyrur, Bredden af Bækken, eller egentlig den Fure, hvorigjennem den rinder. 3) Bigga ogofor, Fjeldvæggene ovenfor. 4) Ti støtvurug, i stedsevarende. 5) ail, skrobelig, træet, mat. 6) Gjæl, Gjerning. 7) æ støt aa rae sæl, er stedse og altid lykkelig. 8) lenta, standse.

Ikke nok, mi Kari! tænkte e ve me,
Jentun dit Maal misunne;
Sjølve Jutul faafængt herma ette de,
Dnste han de lifne kunne.

Meire va de, Fisten sjølg¹ ti Batne sto,
Kjonu øvst ti Brone² lysta heire ho:

Gjef de mæ dem saa,
Kan søll gjetas paa
Kva e ha taa Saangen funne.

Uta før se sjøl mit Sinn ti Laagaa brain,
Knast e mit Dire trubde;
Bloe snøggar hell bæ plæga ti me rain,
Dkjindt Glæe ti me budde.

Kroppen bebra, Hjerta pikka Slag i Slag,
Wlder ha bæ livt hell' venta slik ein Dag,

Intje sjøl e veit,
Kaales Kjerleheit

Uy aa ne paa Bete snudde.

Bakkre Dal! saa kvat ho, vakkrar va du vist,
Hø du en Torjer Skjeille!
Nei, mi Kari! skreif e, naa syng du imist,³
Sjøl du pryde desja Sjeille.

Maasaalent aa roisaat⁴ vakkert æ me de;
Ti din Arm æ Himil onde kvart eit Tre;

1) sjølg, hobeviis, stimeviis. 2) Kjonu o. t. B., Kjærnene (smaa Vand) øverst i Fjeldlierne. 3) imist, uvist, forgjaves, feil. 4) roisaat, vildt, rydt.

Kari! nær som du
Ikkje fins saa tru,
Dal æ styg for me aa æille.¹

Forkja reint hainfælla, reint forondra va,
Kor skulle ho me vente?
Knaft ho kunne blaase² for ho vart for gla,
Da ho me paa Maale kjendte.
Fystonde ho tok me folla for einqvart³ Troil;
For ein Nok, ein Tutul,⁴ som her ha Tehoil

Sia truga ho
Me som lægjand sto:
Fule Gut, e de ska mente.⁵

Uæ dæ viar sporjan, kaales de gjef te?
Kaa skull' e eina⁶ gjæra?
Unde saamaa Soljun slongde e me ne,
Det ve Jenta laut dæ væra.
Rium te⁷ os fjystas, rium te os log,
Tafom fek os folla aat einqvart anna Hog;

Kjæm dæ ofte paa
Dæ os raakaas saa,
Kan e slike Daagaa bæra!

1) æille, alle. 2) blaase, aande. 3) einqvart, et eller andet. 4) Tutul, en Bjergetrolld af kjæmpeagtig Størrelse. Hans Kone kaldes Fyri, Tyri eller Uldri. 5) mente, erindre. 6) eina, ene. 7) rium te, undertiden, nu og da.

N° 3.

Guldre aa en Giland.

(I Gulbrandsdalst Dialekt af Edv. Storm).

Guten va trot, Sommaardagen heit,
Intje aa faa, Kvile tyktes hom for leit,
Klove va tung, Diken ille fleit.

For 'om Brekka¹ steig ti Bære.

Han taa Salen ne Mysuslæstun la,
Skonda se faa aat eit vakkert Legosta,²
Stae høgt aa tjukt aa blomstraat Grase va;
Ingor Dyne smaakaa bære.

De ei litol Hø gjønnonn tuvaat Trut
Sprat taa svarte Jole kæillast Vatten ut,
Skjirt som de va fila ti ein Klut;

Guten Gampen sin her slæste.

Trast paa ein Sæta³ slongde han se sjøl:
Sætain va brei aa flat som ei Fjøl,
Klungerbjørk tok onda brænnandes Ol,

Skugjin has Auge tæste.⁴

Knaft saav en Giland — Guten heite faa —

Vontas minst kaa Flek dæ va, han la se paa,

1) Brekka, lang Bakke. 2) Legosta, Hvilested. 3) Sæta, Saate, Hotue. 4) tæste, luffede.

Før her ei Hulder Fenan sin dreiv fraa
Bakka, framve der han kvilte.

Hainfælla Hulder saag 'om aa vart bleif;
Kaa æ dæ e ser? onderfull ho skreif,
Skulle væl ein Gut gjæra Hulder veif?
Taarin neom Bangom trilde.

Stat, Fenan, stil! fakte ond du me
Sjaa dæ vakkraste, som æ paa Jola te;
Bli, Kælvæ! bli staaand her ti Fre!

Raute iffje hell, ho ropte.
Kælvæn tagde, Fenan sto, aa Huldre saag
Up aa ne paa Guten, som viaape laag,
Bloe ti ho tok te gjæra græste Flaag¹
Mæ ho ofjøl² sto aa foyte.

Bo dæ soll ondrand? Uta Feel saa væl
Skjølde ælber se Natur fraa naafor Gjæl,
Dalens Jento fore ha den saamaa Fæl;³

Alle Nuger paa 'om jyne.⁴
Lokkand laag en; Troia ho va kasta taa,
Binnen skælkaat gusta,⁵ blaas hom Skjurta fraa,
Lystogaste⁶ Krop, som Kar funna haa,
Paa halvnaafne Gut se syne.

1) græste Flaag, at løbe raskere; egentlig: en rask Flugt, Bending. 2) ofjøl, forundret. 3) Fæl, Skjæbne. 4) jyne, stirre, gloe. 5) skælkaat gusta, skalkagtig puster. 6) lystogaste, muntreste, raskeste.

Bloblanda Snjog¹ ti Anlete staar,
Frisheit gjønnom lukte Augfvarme² gaar;
Onde Rauhuvun hef saa langt eit Haar,
Ikkje gular kan bæ væra;
Arme skast te fangtaafs!³ stærke vakke Hæin
Friske Laar aa Mjærme!⁴ grepa hæva Bein!
Taa saa græste Gute meir um Senn⁵ hell ein.
Jola traatte⁶ ikkje bæra.

Huldre me snøgg aa bebrandes Hain
Fletta brone Haar ti guldfingra Bain⁷
Na taatom ifring⁸ vene Hugu vain,⁹
Vaska se ti klaare Kjæilla;
Atte for Guten sætte ho se ne,
La tusindstrængte Langspel paa Kne,
Mæ Saang aa Leif ho saales tok te,
Saa ho trugde Jom taa Fjeilla.

Huldre = Kve.

Stat up! stat up! sjaa atæenne!¹⁰
Heir Sylvstregjin faa dem læt!
Sjaa ei Hulder, som du brænne,
Som taa Lystna aat de græt;

1) Snjog, Sne. 2) Augfvarme, Dienlaag. 3) fangtaafs, omfavne. 4) Mjærme, Hoster. 5) um Senn, ad Gangen. 6) traatte, formaar. 7) guldfingra Bain, guldbroderede Baand. 8) taatom ifring, trindt omkring. 9) vain, bandt. 10) atæenne, opad.

Mange, veit e, paa de snika,
Lat me bli di Zente!
Ingor, som de bære lifa
Ha du Bo aa vente.

Bakkraste taa Dalens Gute!
Læg di staute Hain ti mi.
E vil hulle,¹ leife, stute²
E vil mora al di Li;
E vil aat min Eiland laagaa³
Kjume, Smør aa Kjuku,⁴
Dsse ska taa glae Daagaa
Kapvis aat de struke.⁵

Ds ska bu ti Sonsteinsheilla,
(Bli du dæfor ikkje ræd!)
Stugu mi æ hole Sjeilla,
Mæ Gul= aa Sylv=Maro klæd;
Bækken fær forbi min Raavaa,
Rusfeln ska os svæva;⁶
Der ska os ti Bjonnstjinn saavaa
Næten ut saa hæve.⁷

1) hulle, nynne, synge. 2) stute, blæse paa Luur. 3) laagaa, tillave
4) Kjuke, Kage. 5) struke, løbe aasted. 6) svæva, dysse i Slum-
mer. 7) saa hæve, saa lang.

N° 4.

Ælðerdomin.

(Æ Guldbrandssdalst Dialekt af C. Storm).

Samail Raillen kom ti Stugu,
Enjog hef fring¹ fleinstæilla Hugu;
Krykkja hjalp 'om sta aat Marín,
Utur Hugo pulla² Laarin.
Han taa reina Elsskjindsbrok
Sylvbesline Snushoin tok,
Stabbin sætte han se paa,
Bydja skjolvand kvædja saa:

Dauins Fyribo³ æ fomin,
Skropleheit aa Ælðerdomin;
Ubleivs, ail aa reint aavraaka⁴
Bydja Kroppen naa aa sjaakaa;
Unde Bol⁵ taa maange Mar
Stolpein dirra for e gaar,
Huse regga trast ifoil⁶
Kroppen dæt aa bli te Møil.⁷

Hugu stot aat Dauin nikka,
Laakt aa fakte Hjerta pikka,

1) hef fring, hang omfring. 2) pulla, randt sagte. 3) Fyribo, Forbud. 4) Udlevet, gammel og aldeles frebelig. 5) Bol, Byrde. 6) Huset salder snar omful. 7) Møil, Muld.

Braatne Tæin ti Kjæsten strangla,
Armein knaft aat Wrlom hangla,
Som ein Skugje gaar e her,
Skaadda fyrri Augo fær,
Skrufne Diro tæfte¹ æ,
Bære Jom dom heire fæ.

Stot e gjere bære suttra,
Na paa æille grættin puttra,
Ile lyt e rae² laate,
Ingjin handla me te Maate.
W e eismol,³ ønstje e
Dæ e nokon hø ve me⁴;
Kjæm dæ Folk, e tærrin bli;
Wlderdomin ingjen li.

Andsam⁵ før me sjøl aa andre,
Vi' e Tehoil snøgt forandre;
Kjærkegalen paa me stonda,
Main me Jaaen hit se stonda;
Dumme Augo trykkjas hōp,
Budde⁶ Krop lægs ti ei Grop;
Forkunt Markjen intje fæ⁷
Bære Skjinn aa Bein dæ e.

1) tæfte, luffede. 2) lyt e rae, maa jeg stedse. 3) eismol, alene. 4) at jeg havde Nogen hos mig. 5) Andsam, til Byrde. 6) budde, affjælede. 7) Jorden faar intet udmærket.

N° 5.

Sæterreisen.

(Denne og efterfølgende Sætervise ere skrevne i Gulbrandsdalsk Dialekt af
E. Storm).

Markje grønæs, Snjogen braana,¹ Tjeil bli hørt taa Lauvespræt,
Murinykjyl² staar ti Dalom, Kue se fæ æta mæt,
Alt som livi bydja kræke,³ Bjøinen kjæm taa Hie fram,
Utur Tjose spring fornøgde Ku aa Kælv aa Sau aa Lam.

Wille Fugle læ se høire, Tiur sit paa Turukvist,
Kvar, som kjeinne at sin Maakaa, syng mæ Hogna: Tak for sist!
Blande Saang ti Tjeille joma, Gauk aa Nøi aa Tery aa Trost
Kappas um, kæim best kain rope Glæe ut for sluta Trost.

Sole skjinn paa Akerreinom,⁴ Tellain retnaa borte æ,
Dlen æ ti Bære komin, Blog aa Haarv lyt laagaas te;
Guten vele om Hafeillein,⁵ Engjen ska aa røjas naa,
Dæ betye for Budeia: Bøling ska te Sæters gaa.

Komme Tæna, kom me følgje, kom Guldraaple, kom Spelin!
Kyra, Kælv! døf' e føre vil ti Sæterkvee ind;
Uta Fare ska os leva, Busvein hæl os fri for Bjøin,
Kva han ikkje haanom frykta, frykta han Budeias Høin.

1) braana, smele, tee. 2) Murinykjyl, Marie Nøglebaand.
3) bydja kræke, begynder at frybe. 4) Akerreinom, Agerrenerne.
5) vele um Hafeillein, eftersee Gjerdet.

Feite Grase ska dof' æta, driffje klaare Kjælla te,
Kvar ein Dag ska Gjæstbo vera, Mat ska naa aat dof're Kne;
Dof' for Vinters Frost aa Kæille, Svælt aa Hunger Met ska faa;
Ingor Hulder bare Kryttur hell som dof' ska sia haa.

Mjolk aa Rjume, Smør aa Rjufe,¹ Ost aa kva som forkunt² æ,
Mysu, slikt aa anna meira vist os her aafællun³ fæ;
Saa ska os i Sommaar læva, tes dæ Enjogen bli for sleim,
Dæmæ venda os aat Bygden, fæer mæ Smør og Bøling heim.

1) Rjufe, Ruge. 2) forkunt, lækkert. 3) aafællun, ever-
stedigen.

N° 6.

Heimreise fraa Sæteren.

Os ha gjort kva gjæras skulle, ysta Ost aa kjinna Smør,
Naa staa at aa fløvja¹ Dikjom, sættja Laar² for Sæterdor.
Korkje³ finds dæ meire Tøe her for Heie hell for Krist,
Gla æ os, os slæp aat Bygden, meire gla æ Kue vist.

1) Fløvja, fløve (belæsse). 2) Laar, Laas. 3) Korkje,
hverken.

Farvæl Kve,¹ som ofte gjore blautast Blomsterseng 'pum me,
Nær e trot ve Høgsdags Loite jop aa siongde me paa de,
Farvæl Sæl mi kjære Stugu, som jaa mangt, mit Arbei saag,
Montru du aa mærkte naagaa, nær Stakællom² sjaa³ me laag?

Farvæl Maarf, som Fænan gnaagaa, der e gjete mangein Gaang;
Farvæl Skog, som ofte joma⁴ taa min Lur aa Stut aa Saang!
Farvæl Hulder, som der budde! fløt naa du ti Sæle ind;
Vinters Ti æ ilt aa ligje ute baa for Bær aa Bind.

Kom naa alt ti Sætre finnas, kom aa følg aat Bygden ne!
Heile Jore æ naa røjugt, kvart eit Straa høir Fænan te;
Skond dof, Folkje venta heime, Busfersleffa vil dom haa:
Her æ intje meire gjæra Folk aa Fæna, læt os gaa!

1) Kve, Sæterløffe. 2) Stakællom, Guten min, Kjæreste. 3)
sjaa, med. 4) joma, gjenlød.

N° 7.

Guten aa Jenta paa Fjoshjellen.

(Af C. Storm. Guldbrandebdalsk Dialekt).

Guten.

Go Kvæl, mi Mari! her æ e,
Na Tak for seinaste Lagje; ::

For kvar ein Leif, e gjore mæ de
Ti Dagje.
For kvar ein Leif, e gjore mæ de
Fraa Kvællen te Ijoste fram Dagje.

Tænta svaaraa.

Ola! Kvafor kom du ikkje for paa Kvællen?
Længje e paa de ha liggi stonda;
Knaft e beilla haade, Frosne! onde Fellen,
Nu, du æ saa valin, flot de onda!
Mæ du lig', saa sei me, kjenne du den Guten,
Som i Fjor kom flugand, daa e læt ti Stuten,¹
Følgde me aat Sæle,² la se up paa Hjellen,
Na se firi Ottun³ ut at stonda.

Guten.

Du mins föll bær hell e de fi,
Kva Guten sommaa Ti taalaa, ::
Naa ska du væra Førkja mi,
Hain taalaa!
Naa ska du væra Førkja mi,
Oframt de hine vil baalaa.⁴

1) læt ti Stuten, blæste i Bukkehornet. 2) Sæle, Bolig for Sæterpigerne. 3) firi Ottun, for det blev Dag. 4) Oframt, d. h. v. b., skjøndt de Andre ville gjore Kvalm (misunde mig).

Tenta.

Gjeine trur e mange Tænto likte ille,
Dæ du sja ingor einnol¹ akta,
Dæ du sjaa me stana, døm nok ikkje ville,
Ette de min Gut, døm sjølve trakta;
Ælder nokon Ting ei Torkje bære smaakaa,
Hell aa være eismol um ein vakker Kjaakaa,
Som mæ Truskap hines Dmak veit aa spille,
Nær døm ette hom som gælne jakta.

Guten.

Na feim, som har ei slik som du,
Tæ ælder Hog te haa fleire :;
Naa ha du gjæve me Hain aa Tru
For fleire;
Naa ha du gjæve me Hain aa Tru,
Eg ønstje me intje meire.

Tenta.

Æ du væl fornøgd mæ haa me te di Tænte,
Tru me, e de intje mindre lifa.
Længje for dein Kvællen, som de aat me sendte,
Vakkre Gut! paa de ho Mari snifa:
Desse friske Augo, dette gule Haare,
Slik velvuxin Krop aa slikt eit Kjøt paa Laare,

1) ingor einnol, ingen anden.

Slik ein Gut saa staut, kvar Ferkje som hom kjente,
Kansje vakraft Huldre sjøl hain gjikka.

Guten.

Na nei, naa bær dæ riktogt aav!

Naa hola¹ du for mykje; :.

Du gje me aavelæg te Laav²

For mykje!

Du gje me rae slikt eit Laav

Som høva de sjøl, me tykje.

Tenta.

Ælder æ dæ møgle de for mykje rose,

Sjaa de³ fins dæ alt som Gute pryte;

Lykkjelæ æ Ferkja, du hæll vær aa kjose,

Onbras intje um e æ aabrye!⁴

Skulle slik ein Gut væl fins ti andres Arme?

Skulle du sjaa andre Ferkjo taakaa Varme?

Skulle du væl leike onde fremmon Nye?⁵

Daa e vist saag ælder meire Kjose.

Guten.

Vær intje ræd, e galin flyg!

Fraa de aat einnol Ferkje :.

1) hola, smigrer. 2) aavelæg te Laav, overflødig Noes. 3) Sjaa de, hos Dig. 4) aabrye, skinsyg, jalour. 5) Nye, Sengeteppe.

Dot de me tykjæs væra styg
Kvar Førfje.
So noias te aa væra styg,
Før Sol støtt Stjeinnun¹ mørkje.

Jenta.

Gje de bæ'r hit aa sov saa væl aa rose,
Armen min din kvite Krop let fægne!
Les os gjønom Ljoren² bydja skjimte Sole,
Les bæ Dagen bydja se aa tegne,
Sov' os sødt. — Tak, vakfra Gulder! te aa fulle;
Du næ sagte Leike os ti Somn ska hulle:
Wlder vækkjæs os taa naagor fælin Tole³
Sist os ti ei Grævt skaa bæae fegne.

1) Stjeinnun, Stjernerne. 2) Ljoren, Røghullet. 3) Tole, Torden.

N₂ S.

Førfja aat Guten.

(Af C. Storm. Guldbandsdalsk Dialekt.)

Keim æ naa bæ, som rusla

Be Sæterdør.

Na æ bæ de, som tusla

Be Glase før;

Saa kom ind, min søster
Guten min!
Na trevle de fram aat Sjellen,
Det ligg' e onde Fællen.

Ho Mor gjef heim aat Galen

For Mjølke-Ti,

Ho bli fœll ne i Dalen

Ei litol Ri: 1

Lig sjaa me

Her ti Fre,

Les Sole bydja aa rænne,

Saa kjæm ho Mor atænne.

Na gje ho vilde tryte

Le Dugulmot! 2

Na gje os funna yte 3

Me Hain aa Fot

Ottun graa

Ne at, saa

At Dagjen ikkje skul sprætte,

For os taa Lyst vo mætte!

Dæ vilde længer dry

Hell Jutul's Liv;

Na mæ blaa Bergeslye

Mot Wind staar stiv,

1) Ei litol Ri, en lille Stund. 2) Dugulmot, Frokosttid. 3)
yte, nyde.

Ø e din,
Na du min,
Na intje meir paa Jola,
Hell e aa du, min Ola!

Ti Fangje dit e gjoime

Øl Hugfot¹ mi,
Na onde Nynu gloime

Dæ som e li

Taa 'o Mor,
Taa en Bror,

Som anpre æ nok te vilja
Git sjonsle² Bar fundskilja.

Øs via ikkje syte,³

Min vene Gut!

Men traatte dæ, øs lyte,

Dæ fæ foll Slut.

Seer e de

Nium te,

Saa ha e Mot nok te bæra

Kaa Jongen⁴ dæ fæ væra.

1) Hugfot, Sorg. 2) sjonsle, passende, pent. 3) syte, flykte, flage. 4) Kaa Jongen, hvad Pøkker!

N° 9.

Færmäinen.

(Af E. Storm. Guldbrandtsbalt Dialekt).

Eng! kaa æ di Grønste, kaa æ dine Blome?
Kvafor æ dof, Nakre! reint denne Ti saa tome?
Sola, stakkar! reint æ aavkleid vurte,
Dæfor staar 'o at ti bæra Skjurte.

Kvafor æ paa Batnom slik ei Bru taa Kæille?
Knast paa henna trakke Folkesoten bæille:¹
Jou! eit Beel² ska Mile væra mindre!
Saafængt æ dæ Fossen Veig vil hindre.

Ette detta Bele figjin³ Færmäinen stonda,
Seer hain Baat paa Staangen, trast han ut se stonda;
Ikkje venda hain, um Snjog hom sola,
Ikkje hell um Sno has Anlet mjola.

Gods ti Hoie bæilla Baarstkji⁴ væl forvaaraa,
Færmäinen veit sin Skjeling ondevægs aa spaaraa:
Kjærringa ha gjeva mæ 'om Riste:
Kaku, Smør aa Ost æ ti has Riste.

1) Knast v. h. tr. F. b., neppe formaaer Folkesoden (i Modsetning til Hestens beslagne Hov) at (trakke) træde eller gaae paa den.
2) eit Beel, en Tid, Stund. 3) figjin, glad, fornsiet. 4) bæille Baarstkji, dygtige Barsti.

Nær hain nok ha færast,¹ kjem hain at aat Dalen,
Difen humra, Mairinnen stonda ette Galen;
Tente Penning hain ti Skaape gjoime,
Na ti Kjerring-Arm si Trotheit gloime.

4) færast, reist.

N° 10.

Paa Kongens Fødselodag.

(Denne Sang indeholder en Samtale imellem en Fjeldbonde og en Havbonde, som mødtes paa Kongens Fødselsdag, og er forfattet af C. Storm i den nordhordlenske Dialekt).

S. B. No kom eg ta Fjella, der rauf Snjøven likso Hava,¹
Knap va dæ paa Skino² me hadde sloppe fram;

S. B. No kom eg ta Sjona,³ der rauf likso ei Snjøkava,
Knap va dæ mæ Baaten eg raakjaa hadde Land.

a 2. Ja Gud signa Mota⁴ aa væl va dæ me fans,⁵
Me idag vil driikka aa snu os i ein Dans.

Me veit væl du kjænna Primstaven.

S. B. Eg skaut to Par Njupa trei Par Narra aa ein Hara,
So paa Bildt me intje tryte ska idag

1) Hava, Havet. 2) Skino, Skierne. 3) Sjona, Scen.
4) Mota, Mødet. 5) me fans, vi mødtes.

S. B. Kofesist eg drog mæ Sveiteban, so ret va vara,
Brosmæ, Tost aa Laangja gje me te vort Lag.

a 2. Mæ ho tæk me Drikka, Juli æ no all,
Karra vor aa Bolla æ haa tor aa fall?

Me finda væl Maa for dæ einddaa.

S. B. Me ha trut dæ Folkje hært skul glæ's paa Foslodagjen
Nat han Kristian, han Kongjen vor, han Far;
Men eg blei forbina¹ lo so eg sek Ildt² i Magjen,
Daa eg mæ ei Furu³ blei ei Huldra var;
Ho va fjelg⁴ aa pynta retso ho va Brur,
Ho slog paa sit Langspel Luri Luri Lur,
Na hondrade Huldre dei dansa.

S. B. Kva va dæ ho Saang?

S. B. Hoir no paa eingaang:

Lua, Lua Bodn,

Mykja, mykja Kodn

Ska i Nar i Norgja trivas!

Dæ spaar eg paa Folkjevonnens Foslodag,

Han ska glæ sit Rike, bringe alt i Lag,

Na for Bodnebodn ret bli te ei Behag!

S. B. Du sku seet ei Havfru, ho va væl so fjelg so andra,

Ho mæ Laang aa Sjostjæl fletta hadde Haar;

Ho forbau idag, eg intje længar maatte vandra,

1) forbina, forundret, forgabet. 2) Ildt, Ondt. 3) Furu, Fyrretræ. 4) fjelg, vakker.

Men kos drag' aat Landa, drikkja meg ei Taar.

F. B. Na mi Granna! sjung du meg den Havfru=Scang,
Hav aa Fjell ska baada Iya paa eingaang,
At Havfrua rettelæg spaadda.

G. B. Arva=Utti maa
Dar gro Mossje paa!
Kongjins Arva=Ret
Staa ti Bæra det!
Einvolbskongjin læva! læva!
Gud gje Fisk ta Hava, Hvi aa Rodn ta Land,
Soll aa Fern ta Fjella, Skoga aat vor Strand,
Na gje Beista trivas, so trivs hver ein Mand!

N° 11.

Nagots Fjeldsang.

(Af Høiesteretsassessor S. N. Bierregaard.)

Sola gjæng bak Nasen ne;
Skuggin bli saa langje.
Naatti kjøm snart atte ve
Tækji meg ti Fangje;
Krytrein uti Kven staar,
Eg aat Sæterstuli gaar.

Myrkt dæ æ ti kvar ei Bygd,
Ti dæ djupe Dale;
Her paa Fjeil har Sola drygd,
Me aa gaa taa Gale.
Test eg kvile onde Tak,
Maargo æ ho tile vak.

Snøgt eg æ naa klar ikvæl,
So gjæng eg te Kvile,
Sov saa roleg onde Fæl
Test i Maargo tile,
Nær eg daa ha sobna in,
Drøimer eg om Guten min.

N° 12.

Thellebondens Lyksalighed.

(Efterstaaende Sang er digtet af Privatlærer Hans Hanson under hans Reiser i Thellemarken som Sommerannammer og stilet til Organist Bodsker. Hanson er født i Laurvig og døde Høsten 1836 ved Langeund; han var i længere Tid Handelsbetjent i Porsgrund og senere i Christiania; i de sidste 25 Aar af sin Levetid var han Privatlærer).

D Du, som kan leike po Fæle aa Lur,
Men betre po Langleik hel Aare,¹
Aa likso po bæ, som gjær sliken en Dur
Ti Kjorkja so Muran lyt svare!

Deg senner en sthyveli² Fjølmann et Bræb
Aa vøns, du blir inkje fortruten;
For, fros meg! han hel deg auleta jæv,³
Som Skrivaren, Præsten aa Futen!

Du tænkje vel du, som laas væra en Fant,⁴
Ja du, som er jamvæl en Fute,⁴
At fordæ me li let imist⁵ iblant,
Meg slet ingja Gamma sku njute.

1) hel Aare, end Andre. 2) sthyveli, ensfoldig. 3) auleta jæv, ligesaa geb. 4) Fant forstaaes ei her i flemmeste Betydning men er Benævnelsen paa enhver Fremmed; ligesom ved Fute forstaaes enhver Dansk. 5) imist, ondt, uvist.

Men der ne'i Landi, som du kjem ifraa,
Der sei di er flat som paa Skjiva,
Na der me 'kje Dalar aa Fjøl konne sjaa,
Der tykte me ille aa liva.

Nei her sku du sjaa slike kjæmpuli Fjöll,
Dei stande so drust, som dei trugo;
Na Toppun po dei bli' kvar klarane Kvæl
Ti Sola forjylt som ei Lugo.

Na uppo dei Fjöllu stænd Furua straf
Na Bjørka mæ Lauve dæ vene,
Na Grani so slagti, so høg aa so rak
Na Gifi mæ sprifanes Grene.

Na runt om dei Fjöllu du Liar kan sjaa,
Ja Garar po høgaste Nute,¹
Der Kyri aa Smaalang² aa Lammi di smaa
So imisne i Flokkar gjæng ute.

Na Maale po Juringen³ læte so grant,
Na Bærmaala⁴ svarar ti Nuten;
Men hu! nær Fjølgruppen fær Luren po Trant,
Dæ læte meir vent hel din Tuten.

Na aami fraa Fjöllu du Dalar fær sjaa
Meir vene hel Jutarne's Slættir,

1) Nute, Fjeldtind. 2) Smaalang, Faar. 3) Juringen
Hynden. 4) Bærmaala, (Dværgmaalet) Gjenlyden, Ekkoet.

Deri sjaar du Sjoir, som Himmelen blaa,
Dei Soli mæ Perdur besettir.

Der Bakkar aa Elvir so frokanes rin,
Dei murrar, som Bjonna ti Sie,
So dættar en Fos fraa den høgaste Tin
Me Fjølles den flæipaste Sie.

Han skommar so kvit aa so dundranes det;
Men nere i Dalin si bugtar
Na holjar me Blom uta alle Slaks Det,
Den Enga, som avgu got¹ lugtar.

Na nær me Høiaanna, Grafi kaans flær
Na Rønne me sætti þo Staurar,
Da Karar aa Kvinsok, som høiar aa sjær,
Dei vrimlar ti Dalin som Maurar.

Om Somran lev Jentun þo Stulen so væl,
Dei æt' baate Dravli aa Rømme;
Kvær einaste Lurdag, so snegt bæ blir Kvæl,
Lyt Gutan te Stauls te dei komme.

Na dit kjem eg aasfaa denti eg va ong,
Denti te ho Marjit eg bela.
Eg agta 'kje mykje, at Begen va tong
Før bære te Marjit eg ela.

1) avgu got, uforlignelig godt.

Ho byste sit gule, sit glitranne Haar
Kvæd Lurdagskvæl, nær ho meg venta,
Ti venaste Haarband ho flætta dæ bar,
Ma fin som ei Blomme va Zenta.

Ho tvaadde seg no avgudeli rein
Ti Anlet,¹ po Hals aa po Fingja,
Ho tok po ei Sjurte var kvit so ho sjein
Me Syur aa Malur ti Bringja.

Fyrt aat eg en Svivar aa so eg meg la
Paa Kvila mæ Marjit ti Sangje,
Me fjystas aa samtas te jusanne Da'
Ma aller me Nættan fant langje.

Men infje som Fanten so mangen Gong Iyt
Me ørvind² po Brylloppe venta;
Me Bondar 'kje biar te Beenleikjen tryt³
Ma Kinna dei blefnar paa Zenta.

Mei Høstfjoli veifnate Straale 'kje skaut⁴
Po tætte aa kōnfulle Læe,
For Marjit ho alt hadde fængji sit Skaut,
Ma baæ me vori so glæe.

Fult tjuge Aar no me hæv vori ihop,
Men aller po Raupe eg trega;⁵

1) Anlet, Ansigt. 2) ørvind, fortumlet. utolmodig, for-
glæves. 3) Beenleikjen tryt, Skjønheden forsvinder. 4) Mei,
Høstsolen stjøb ikke sine svage Straaler. 5) trega, angrede.

For Svenkallens¹ Lykke, haat mykje ti Rop,
Kan aller den Jistes upvega.

Ho hælle sit Huus i jilskelig Stann,
Na alting ho skjipar te Nytte,
Na reinsli ho hæll baatte Koppar aa Spann
Na Gryte aa Kjinne aa Bytte.

Na Bore aa Bænken æ kvit so dæ sijn,
Na alting æ ryddigt ti Stugo,
Na rundt ikring Bæggan stænd Koppar aa Tin
So blankt at dæ jiljar ti Nugo.

Na Baani ho hælli so snørlig aa stronk
Na Dotran blir hennar so like,
Eg tør fulla seia førutan al Bronk:
Ti Bygdi fins faa uta slike.

Ho Sigri, daa bare ti tjugande Aar,
Iffjor just ve dettane Leite
Blei jist, aa alt ovali Trælleik² me spaaer,
At snegt no eg Gosar³ ska heite.

Na Saan min, han Olav, han sille du sjaa;
Ti syttenne Aar æ en bære,
Men jamtme den beste han brukar sin Sjaa,
Na jamvel po Skutteri fære.

1) Svenkallens, Pebersvendens. 2) ovali Trælleik, ualmindelig Forhed. 3) Gosar, Bedstefader.

Fra høgeste Fjeltin po fuglsnegge Skji,
Han grommaste Bamse forfyer;
I dundrannes Cel far en Fjolle forbi
Ma Jutul seg undrar aa Iyer.

Ma — Faen stænd ti en! — han belæ isjor!
Te Bygdis den finaste Jente,
Ma snegt som no Guten fyst rekti blir stor,
Me Bryllop aa Gamma kan vente.

Sjaa! so kan me liva po Fjelli, go Fant!
Ma montru me da sille træga
Po dæ at me li let imist iblant?
De kan 'kje kaans Lykke upvæga!

— ❦ —
N° 13.

Den fornoiede Bondegut.

(Af H. Hanson i Thellemarkisk Dialekt).

Du ikkje saasaa skræppe¹ tar²
Ja Fant aa fremmin Fof,
Nær eg kan vinde got min Gar,
So æ eg rife nok.
Kaans³ Lensmann han hæv nok i seg,
Han ikkje skræppe tar!
Ja var en stot so gla som eg,
So gi eg Lensmann var!

1) skræppe, prale, skryde. 2) tar, bør. 3) Kaans, vor.

Han tit i Hugo glodde meg
Na sa, at fress eg var.
Na ja! men derfor aaso eg
So dogti arbet har;
Han iter Rjot aa drækker Vin
Na ikkje arbe tar!
Ja! var han fress i Kroppen sin,
So gi eg Lensmann var!

Eit Umbet nokko vi bety,
Dæ æ 'kje Leikur dæ!
Kaans Lensmann han hæv mykkje Bry
Na Hovubrytels mæ!
Eg veit 'kje haat han sova kan,
Som slikt eit Dværk har.
Ja had en No om Notti han,
So gi eg Lensmann var!

Han mykkje hæv aa styre mæ
Na tit blir eikvert¹ glømt;
Eg veit han tit hæv hat Fortre
Na Futen aat en gløimt.²
Han sjælla er for Snubbor³ fri
Janvel ta Futens Kar.
Ja var 'kje slikt no trægali,
So gi eg Lensmann var!

1) eikvert, Et eller Andet. 2) aat en gløimt, seet skjævt til ham. 3) Snubbor, Stikpiller.

Kaans Lensmanns Kjerring hälle seg
So snorli fint i Stann,
Men tænkjer du ho pentar seg
For hennars eien Mann?
Nei, ho 'kje so uvettug er;
Du aller tvele tar,
At nær 'kje Haamann¹ vanka der,
So gi eg Lensmann var!

Eg ingja Fantenøffer har,
Bær Lensmann haak som vi;²
Nei dæ eg længste vori har,
Dæ vi eg stændigt bli!
Eg æ ein agtans Bonnegut
Na hæy ein Odelsgar;
Men heile Bygdi lo me ut,
Ifal eg Lensmann var.

1) H a a m a n n, Fogdens Fuldmægtig. 2) h a a k s o m v i, hvem som vil.

№ 14.

Den forelskede Bondegut.

(Af S. Hanson, i Thellemarkisk Dialekt.)

Hot bryr meg Lensmannsdotteri,
Eg veit nok ho æ rik,
Men inga Jente Sigri mi
Æ her ti Bygdi lif.

So jambil uti kvandags Klær¹
Og meire veen aa sin
Hel mang ei Kaupstas Froken er
Ei Hægestafen² sin.

Du Pet paa hinnars Panne sjaar,
So raue Lippun æ,
Fint flættar ho sit vene Haar,
So kvævde Bringja æ³,
Na Augon æ so vene blaa,
Eg tor nok si so stort:
Den, som ho længe bisna⁴ paa,
Han maatte bli forjort.

I Fjor da Nanni va forbi,
Du veit me Dunning ha,
Da dansa eg me Jenta mi,
Me spart 'kje Fotan da!
Den Gongen sætte eg me ne
Na spraaka lite Gryn
Mæ Skælken Thor aa mæ Peer Sme
Na Nils, ein Fant fraa Byn.

So dansa fyst — aa tænk! — ho bau
Meg te aa danse mæ;
Men Dø aa Pine haar me flau,
Me Fotan saag 'kje te!

1) kvandags Klær, Hverdags-Klæder. 2) Hægestafen, Høitidspynt. 3) Saa hvælvet Varmen er. 4) bisna, see.

So fint ho ti ein Svivar jif,
Men ti ein Springedans!
Nei aller enno saag du slif
So got ho hælt Ballans!

Men da eg svingt ho, dat ho ne,
Eg tok ho at so ste,
Na dæser fæk eg sjaa eit Rnce
Som va so kvit som Sno;
Na Præsten aabry¹ blei paa meg,
Han sa: „Slift jæng 'kje an!“
„Na væra meg“, saa svara eg,
„Na rø² me Spellemann!“

Kaans Amtmanns Fruge æ vel fin,
Men ven're ho enda!
Eg sil' 'kje² spara Borken min
Om ho sil' Frisjus ha.
Na Dikfon, som jæng Bygdi fring
Mæ Gladder aa mæ Røi,
For Dikfon vi eg si ein Ting:
Ho æ mi Fæstarmøi!

Eg nysjens hen te Præsten jif —
Eg Reia³ bar mæ meg,
So spurte han kvært Mugeblif
Om eg sil' jifte meg.

1) aabry, flinsyg. 2) rø, snakke. 2) Eg sil' 'kje, jeg skalde ikke. 3) Reia, Klareringen.

Da seinst eg var me Sigrí mi
Í Kjorkja, eg forsto
At Præsten glómte Messa sí
Ma bisna stift þo ho.

Kaans Jestebó þæ snart ska staa —
Dit vi eg maange be —
Saa mangan Springar þef ska faa
Ma mangan Halling mæ.
Ma eg dom þa traktille ska
Mæ Ol aa Brænnevin,
Mæ Grant aa Steif aa Fiskeþpa,
Mæ Mjo aa Messfevin.

N° 15.

Boft deg for di vene Nugo.

(I Thellemarkisk Dialekt, af H. Hanson.)

Mel. Langje venta Lurdags Kvællen ic.

Stronke Gut, som jæng so hugheilt¹ þo din Veg
Ivi Dalar, Juuv² aa Haugo,
Lifsom ingja Fare kunne framme deg,
Boft deg for di vene Nugo!

Træffe di deg eingong mæ sin Lorebloi,³

Om Du meire snegt hel Jugl aa Sjækte⁴ flau,

1) hugheilt, tryg. 2) Juuv, Styrting, Præcipis. 3) Lorebloi, Lordenfile. 4) Sjækte, Pål.

Inkje fan du daa
Laupe meir ifraa
Skramma, som du bær ti Bringja.

Modde aller Gomo¹ eiti² mæ deg før
Om ei Trolher, som for Ganna
Wongen stakkars Gut so Hugo reint forjor,
At han aller bli den samma?
Tænkje du, at dæ ei gammal Kjæring var?
Nei, ei Tenta me eit levants Hugopar,
Nær ho bære paa
Deg vi rekti sjaa,
Kan deg Hugo reint forjora!

Inkje laup du da so gla po snægge Sji,
Helle fjor so drust ti Slæa,
Inkje far du da so jæmt po Skjutteri,
Stiim aa Leik ska deg 'kje glæa;
Kraugne³ ska du, som eit traanemt Skulabaan,
Gongo eismal ut aa bisne⁴ uppo Maan.
Jæra mangt eit Stav,
Som æ værre Bæv
Helle nokon Utmann⁵ dikta.

1) G o m o, Bedstemoder. 2) e i t i, nogenstude. 3) f r a u g n e, flynke, sukke. 4) b i s n a, stirre. 5) U t m a n n, saaledes benævnes Indvaanerne af Nedre-Thellemarken. De Stav eller Bygdeviser, der digtes i Nedre-Thellemarken, pleie sædvanlig ligesaameget udmærke sig ved et fattigt Indhold, som de fra Dyre-Thellemarken røbe Talent og bedre Smag.

Stakkars Gut! — eg veit da inkje bære Naa,
Dæsom Trolskappen ska ende.
End, at sjav du lyte hen te Hera gaa,
Bea ho den vi omvende.
Dæsom ho da sjav deg blili rækjer Hann,
Gan aa Finskot¹ ho te Got omvende kan;
 Vi ho inkje dæ,
 So lyt du sjaa te
Haaſtan dette Said² vi' ende!

1) Gan og Finskot, Trolldom. 2) Said, Fortryllelse.

№ 16.

Du, som di Aſgaarſke Konſter forſtænde!
Du, som kan jamvel en Haamann aa Fut
Te din Dpvarter aa Staldreng umvende,
Jæra en Laak¹ ta den vettugſte Gut;
Som kan mæ gjaldranes Lur eller Hen
Jæra en Sau ta den villaste Bjøn.

Bruf inkje Makti te bare aa plaga!
Kansje den Dagen tør komma innaa,
Naar, som du sjav ivi² Saide lyt klaga

1) Laak, Dumrian. 2) ivi, over.

Ma nær du veit dæ 'kje nokko Slags Raa,
Nær du ska kraugne aa aldri bli sæl
Ma enda infje tør si haat deg sæl.

Nei la no eingong eit Forsok deg læra
Haat d'æ som Freya aa bruka si Makt!
Maar du ein Kongje ta Slaven kan gjöra
Sæl jera den, som er syt¹ aa forsakt!
Ræk da den stakkars Forjorte di Hann,
Sæl bli' du sjav, dæsom sæl du jor han!

1) syt, sørgmodig.

N° 17.

Den norske Bonde.

(S Thellemarkisk Dialekt af S. Hanson).

Si Morgje æ Bonden ein sribærin Mann,
Han tar 'kje¹ for Herremann slæpa;
Men sjav æ han Herre po Garen aa kan
For sjaveseg² arbe aa sjæpa.
Han stræva so trugi aa dorka sin Gar,
For Saan has ska arv' en no Gud tæk en Jar.

1) tar'kje, behøver ikke. 2) For sjaveseg, for sig selv.

Ti Morgje æ Bonden ein høiagte Mann,
Han siter paa Storthingjes Bænkjer
Be Sia paa Greve aa Amtmann aa kan
So hugheilt¹ si fram haa en tænkjer;
Han liter so viljug kvær Laav i sit Lann,
For sjaav er en mæ aa jær Laaven istann.

Ti Morgje æ Bonden ein lykkjelig Mann,
Han tar'kje for Utkomme syte.
Han veit nær han dorkar mæ Dmsut² sit Lann,
Han aller kan Brausoa tryte.
Ti Nair aa Kjænnar jæng Nuri aa Sik
Ma Skogen po Jasar³ aa Marful æ rik.

Ma Fjose aa Sautræ⁴ ta Krætur æ full,
De aukar ti Hølfkan po Smære;
Fleir Klæ'r hel han tar uta Savines UU
Kan Kjæringa aa Dottrane jæra.
Utstogen ta Furu aa Granir hæv nok,
Ti By'n vankar Pæng for kvær framdriven Stof.

Kvær Bondegut tæk, naar han vere te Mann,
Te Kjæring den Jenta, han likar,
Ma ho hælle Huse i græpali Stann,
Mæ Baan ho dæ aarli berikar,
Ma længje for sjaav⁵ han æ gammel aa graa
Han runnom ifring seg kan Baanebaan sjaa.

1) hugheilt, frit, ligefremt. 2) Dmsut, Dmhu. 3) Jasar, Harer. 4) Sautræ, Saarehuset. 5) for sjaav, for selv.

Høgt aftar me dóm, som regjerar kaans Lann,
Na dóm, som kan Gusor kaan¹ læra,
Na Borgar aa Sjomann ein kver ti sin Stann,
Mæ kan inkje nokon unværa;
Men var inkje Bonden, som skaffar dóm Brau,
So laut dei vist lie stor Moie aa Nau.

1) kaan, os.

N° 18.

Frieras a Ungfar'n te Jentæ.

(Efterstaaende Vise er forfattet i Tårnsbergs Grevskabs Mundart af Seminarist, Kirkesanger til Skauge Sogn, Hans Allum, født i Botne Sogn).

Ungfar'n.

Jæ sku au ha Løst t'aa jiste mei, san;
 Naar jæ traf ei Jente rekti grei, san.
 Sliik ho ente ville,
 Laate vont aa ille,
 Anten saa jæ drekker heller ei, san.
 Skjenk en Dram, san!
 Daa mæ Skam, san!
 Ta'r di mange slike Gutter fram, san.

 Den, som jæ ska ha, maa væra rar, san!
 Tær jæ Sjol er en aparto Kar, san!
 Ho ska kunne gjøre,
 Saa de kommer føre,
 Na saa ta'r jæ Ei, som Pæing har, san.
 Skjenk en Dram, san!
 Daa mæ Skam, san!
 Ta'r di mange slike Gutter fram, san.

Sjøl ho stælle nor i Fjose maa, san,
Wlting maa ho passe rekti paa, san,
Seint aa tili riu,
Swint aa let aa liu

Maa æ stot som paa to Pinncær staa, san.

Skjenk en Dram, san!

Faa mæ Skam, san!

Ta'r di mange slike Gutter fram, san!

Ho maa ente væra lat aa dau, san,
Wlting skæ ho komme væl i hau, san,
Ute maa ho stræve,

Inne sy aa væve,

Rein aa vakker skæ æ væra au, san.

Skjenk en Dram, san!

Faa mæ Skam, san!

Ta'r di mange slike Gutter fram, san.

Om jæ drekker mæ lit full iblant, san,

Maa ho ente sette Ug mokant, san,

Wien go Mat ha fæli,

Helles blir de gæli,

Jæ skæ si dei jæ er lækkert vant, san

Skjenk en Dram, san!

Faa mæ Skam, san!

Ta'r di mange slike Gutter fram, san.

Inte maa ho væra ælt fær gla, san,

Mellom Gutterne er'nte bra, san,

Hænge Hænnene
Na glo paa Mænnene,
Nei flitt i Flak jæ vil'nte vettæ ta, san.
Sjøl Kær, san!
Me Gaar aa Mær, san.

Inte jifter jæ mæ som en Mær, san.

Hør du Mari, jæ vi fri te dei, san!

Dæsom du vi ha en Kær som jæ, san,

Jæ har Kuer, Sauer,

Gryte, Fat aa Trauer,

Du maa tru jæ er'nte bare lei, san.

Jæ er'n Kær, san,

Bytter Mær, san,

Dæfor jifter jæ mæ som en Kær, san.

Jentæ

Jami Huen er'u Kær i Kvæl, san!

Men jæ vil saa ældrig ha dæ læl, san!

Du er grom t'aa klyte,

Na kan rækti skryte,

Men jæ blaaser a det heile Svæl, san.

Sy da Mafs, san!

De er Sjæs, san!

Gaa ifraa mæ me det Frieras, san.

Jæ vil ingen Mærrabytter ha, san!

Derte holler jæ mæ let fær bra, san.

Jæ har hørt paa dei,

Ja du er rækti lei,

Na ældrig Bæra tore jæ dæ ta san.

Fy da Mafs, san!

Lort aa Fjas, san!

Gaa ifraa mæ me det Frieras, san.

Dærte mæ er'u en Skærvfant, san!

Drekker speller aa er støt paa Kant, san!

Du faar flettes ente

Noæ ærlig Jente,

Om du var saa kaut som Beer Skjersant, san!

Fy da Mafs, san!

Lort aa Fjas, san!

Bæk me dei aa me det Frieras, san.

N° 19.

Tenesguten aa Jentæ om Søndaseftæn.

(S Donsberg Egn's Landdialekt af S. Allum.)

Mel. Jag skådar djupt i dit bruna Dga ic.

Kær'n.

Na Jentæ bare er komfærmera,

Saa blir æ stolt aa kan staselera,

Paa fænten Nar har æ Jiftegriller

Na svarær Frierne Nei aa Ja;

Men blir æ Trædeve de mœe fjiller,

So er'nte braat saa kaut aa lækker da.

Jentæ.

En Dngkær bare paa Utten, Nitten,
Om han er Sæling aa smal aa liten;
Han brøstær sæ, saa de er'nte Maate,
A beste Gaarmansdaatter blaaser han;
Men faar'n Mei ta en Sex, Sju, Matte,
Saa fæller Mote paa'n lite Gran.

Kær'n.

Saa mang ei Jentæ er sot som Soffer,
Na gjil aa gruff, naa ho gaar aa loffer,
Men ser'u faar du æ Iæl te Kjæring,
Saa faar'u Faen aa din eien Dans.
Ho tandrær saa at du kan saa Tæring,
Na gaa ifraa baate Bet aa Sans.

Jentæ.

Naar Gutten frier er'n Iydi Tæær,
Han laavær da de han inte mener,
Men bi om let han aa snart braverær,
Naar 'u har faat en te din Ægteman:
Han som en Løitnan da kommederær,
Na Kjær'ngæ maa'nte raa de minste Gran.

Gutten.

Men naar ei Kjæring blir tile Enke,
Ho ske væl graate let, kan du tænke;
Ho ofte tytær, som ho var gælen,
Men kom de bare snart en Frier da,
Om de var Da'en ette Sørjefælen
Iæ tore banne paa ho svaræ Ja.

Jentæ.

Na Enkeman, som las staa aa graate,
Vi maa beklaga'n paa en Maate,
De Gravæ tænker han paa ei Jentæ
Paa sotten, atten hæller tjue Aar;
De var a Son han sku længer vente
For han ei Brur igjen i Sængæ faar.

Kær'n.

La Folk om Kvinsolkæ ille snakke!
Vi frier te dom om di jik paa skakke;
Men dæmse du M a r i ville ha mæ,
Saa sku du se jæ var'nte bare lei.
Jæ frøtter slet ente for aa ta dæ,
For de jæ veit du er rass aa grei.

Jentæ.

Er de det Elvaar, at du vi ha mæ
For den jæ er, naa saa kan du ta mæ,
Men holler 'u mæ fær ei Gofjolle,
Saa ske jæ si dæ: jaggu tar'u feil;
Jæ laavær ente meir'n jæ kan holle,
Na alle Jenter, ser'u, har naa Feil.

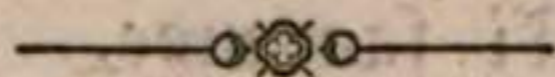
Kær'n.

Na jæ er hæller'nte nven Engel,
Men ente hæller en Fantebængel.
En Skærv, som drekker op de han tener,
Men jæ nok tar mæ en Dram iblant;
Haa Slæddrefjæringær sier aa mener,
Jæ sjellom er paa en liten Kant.

Jentæ.

Ja Følk di diktar aa mœ fier,
Men Kjæringflædder jæ ille lier.
Jæ trur nok Mænnæne au blei snille,
Maa bære Kjæringene passæ sei.
Maar du blir sint vi jæ tix stille,
Om du vi stot være tru mot mei.

De faar'nte hjælpe, jæ ske a taale
Let Grin, naar du ente stot vi gnaale,
Na jæ saa lækkert aa snilt ske stælle,
Saa maa du stræve saa got du kan,
Na du ske se, jæ er vant t'aa træle —
Me Mot aa Løst for'n rækti Man.

N° 20.

**Alfredas mællom Mann aa Kjæring
uti Grevskape.**

(Tønsberg Egn's Landdialekt, af S. Allum.)

Kjæringæ.

Wlle Kærfølk har saa mœ aa si, san,
Stot har'i me Kvinsølk noo aa li, san,
A sæ sjøl di kyster,
Na gjir Kvinsølk Lyster;
Men saa sku di la dom Jenter bli, san.
Hvække Svæl, san!
No i Kvæl, san,
Kvinsølk er'i bedste Følkæ læl, san.

Mann.

Men me Kvinsfolk er saa mœe Sjæs, fan,
Di er bare gla i Nytt aa Stas, fan;
Kjøpety aa Kaffe
De maa Mann dom skaffe,
Læl saa vi'di gjenne væræ Bas, fan.
Hvække Svæl, fan!
Sjen i Kvæl, fan,
Kærfolk er'i beste Folkæ læl, fan.

Kjæringæ.

Ja men Kærfolk de er bare Kort, fan,
Di vi drekke stot aa spellæ Kort, fan,
Stasen kan'te vie
Paa lang Ti saa mœe,
Som di paa i Kvælston spæller bort, fan.
Hvække Svæl, fan!
No i Kvæl, fan,
Kvinsfolk er'i beste Folkæ læl, fan,

Mann.

Ja men haa færtener væl Dikken, fan?
Hem maa skaffe Pæing er'nte Mann, fan
Dielægge kan di,
Men mi kjære Randi,
Di en Sjelling ente tene kan, fan.
Hvække Svæl, fan!
Sjen i Kvæl, fan,
Kærfolk er'i beste Folkæ læl, fan.

Kjæringæ.

Savist Kærfolk nok fortene kan, san,
Men aa sparæ de di er'nte istan, san,
Velt de Mann han slexær,
Naar'te Kjæringæ sjæpær,
Maannær ente fær de minste Gran, san.
Hvække Svæl san,
Fre i Kvæl, san,
Kvinsfolk er'i beste Folkæ læl, san.

Mann.

Men jæ fier Kvinsfolk er to Slags, san,
Noen er leie, som den vonne Dag, san,
Noen vil gjenne træle,
Spara, noite, stælle,
Noen er me Huse like gla, san.
Hvække Svæl, san!
Sjen i Kvæl, san,
Kærfolk er'i beste Folkæ læl, san.

Kjæringæ.

Ja men de er to Slags Kærfolk au, san,
Noen træler te di ligger dau, san,
Noen koper ine,
Na kan bare grine,
Di trur Huns aa Boon har ingæ Nau, san.
Hvække Svæl, san!
Stilt i Kvæl, san,
Kvinsfolk er'i beste Folkæ læl, san.

Mann.

Men jæ raar dæ naa te'tiæ stil, fan,
Du ske ælti væra bli aa snil, fan,
Du er bra nok Mandi,
Men du er bestandi,
Naa jæ drekker let, saa gal aa vil, fan.
Hvække Svæl, fan!
Sjenk i Kvæl, fan,
Kærsfolk er'i beste Følkæ læl, fan.

Kjæringæ.

Men jæ sier dæ min kjære Hans, fan,
I Maaræ ske de bli en aen Dans, fan,
Du i Fyllæ sølær,
Na me Ølting nølær,
Men i Kvæl du har'nte Bet aa Sans, fan.
De'ra Stæl, fan!
Nok i Kvæl, fan,
Kvinsfolk er'i beste Følkæ læl, fan.

Mann.

Naa saa la os da Govenner bli, fan.
Søel du kun me Kaffe, Mandi mi, fan,
Du me Stas maa stælle,
Jæ vi drekk'aa spælle,
Bare la os ente fatti bli, fan.
Got aa væl, fan!
Sjenk i Kvæl, fan,
Kvinsfolk er'i beste Følkæ læl, fan,

Kjæringæ.

Jæ ske ælti stælle got fær dei, san,
Naar'u stot vi træle trut fær mei, san,
Saa ske de nok maanæ,
Baatte du aa Boonæ
Ske nok se jæ jor i Huse Bei, san.
Got aa væl, san!
No i Kvæl, san,
Kærfolk træle maa fær Kvinsfolk læl, san.

Begge.

Vi saa snilt ske stræve begge to, san,
Na vi ske nok leve vel i No, san,
Mann fær Jøæ træler,
Kjær'nga Huse stæller,
Bæræ er jo baatte von aa go, san,
Got aa væl, san!
Fre i Kvæl, san,
Mann aa Kjæring er'i beste læl, san.

N° 21.

Den vælstaanes Tenesjæntæ
paa Eiker.

(I Eger Sogns Dialekt, af S. Allum).

De'rnte græt for rækti Kjær'st aa faa, Di,
Kan jæ sjøl te han jæ likær gaa, Di?

Sku en ente like

Mei, saa opklæd Pike;

Merli Jente er jæ au innaa, si!

Bokkern ta den Jørn Soen issjor, Di!

Jaggu tænker jæ de, hain holt Or, Di!

Hain ifraa mæ rente

Te ei ain Jente;

Men jæ er au like smal iaar, si.

Aine toof imot en sæli gla, Di.

Skam saa henner! de var ente bra, Di,

Hain flau ofte te mæ,

For ha Hvilnæt me mæ.

For i Nær han tænkte mei aa ha, si.

De var au best aa by'ne sjøl aa fri, Di,

Saa de kunne ei Forandring bli, Di;

Te en Main jæ trænger,

For jæ vi'nte længer

Gaa aa tene bort mi beste Li, si.

Peer hain seer mæ ut saa kant aa rar, Di,
Læl jæ noo te aavers for en har, Di;
Ja jæ vi'nte si' no,
Kain vel bie innaa;
So en er hæller ingen vorin Kar, Di.

Gufvæl Jens! jæ kommer naa te Dei, Gut!
Tru de saales kunne sjikke sei, Gut,
At jæ kunne saa Dæ;
Ja du glaner paa mæ,
Jæ kan træle trut aa er'nte lei, Gut.

Jæ er'nte myi over trædve Mar, Gut!
Hain er a teent, som sliik ei Jente saar, Gut.
Lønnæ har jæ lagt op,
Na naa har jæ sagt op
For naa vi jæ være for mæ sjøl, Gut.

Naa da Jens! haa sler du te godt, Far!
Sfjor jæ kunne au en aen saa't, Kar.
Jæ kan kara, spinne,
Bævæ, sy aa binne,
Ofte har jæ sotti seint aa traat, Far.

Naa Drakjistæ mi er maalæ rau, Gut,
Ja Du veit de vel, jæ er'nte snau, Gut!
Kjoler a Skaasværken,
Læres-Bruresærken,
Ligger neri Kjistæ sæli au, Gut!

Striebongen aa let læret me, Gut,
Har jø værkæ sjøl aa laga te, Gut.
To Par Laken nye,
Ja i Fillerye,¹
Na i Dynevar, som du sku see, Gut!

Vi naa let da Jens! haar gaar'u hen, Gut!
Borte blei'n, naa da! Mei se den, Di!
Har di naa feet være?
Put! her er a flere,
Na di kommer snart te mei igjen, Di.

1) Fillerye, Sengetæppe.

N° 22.

Bonden i Brydlups-garen.

(Denne komiske Sang er forfattet i Anledning af en Præstebatters Bryllup
Strandebarm i den hardangeriske Dialekt; dens Forfatter er ogsaa ubekjendt).

I ryknes Dvær aa flykande Bind
I Fjoren eg bauta før eg kom herind,
Na Sjøen han sto i ei Røire;
Men ret saa eg va no ein Molle¹ ifraa,
Saa hour' eg da ljona aa dondra i Skraa,
Da brast saa ein Dott for mit Dire.

Eg streka paa Segle, eg sprang up paa Land,
Na laupte paa Skogjen dæ snyggast eg vant,
Eg tænkte at Svensken va næra.

I Orslog eg traava aa vitst ingjen Rei,
Te meira eg laupte, te værre da blei,
Eg ropte aa skreif paa vor Herra!

Na ret te mi Lykka for ørsten eg var,
Saa dat eg utøve i² Præsten sin Gar,

1) Mollé, et lidet Stykke. 2) utøve i, nedi.

Men kors meg! for blei eg forbina!

Der haur' eg aa saag eg saa upsat eit Rusk; ¹

Eg lyte fortællja kvar Taav aa kvar Tusk, ²

Saa mykkje eg hæva i Minna.

Da fosta eg mota, da va ret ei Laus,

Va maala aa flingsa, ³ men Haave sat laus, ⁴

Na Staffjen va brei saa ei Laave;

Saa kom der ei Horg ⁵ baave skratla aa lo,

Va stasa saa Futen i søllspente Sko,

Na adle va mjola i Haave.

Dei dreiv ind i Staavo, men atte sto eg,

Eg ondras paa detta, aa tænkte mæ meg:

Tru her æ Utssrivels' paa Garen?

Daa blei eg saa sælen, eg skaaly saa ei Mær,

Eg tænkte, no fær du paa Arlo Bevær,

Saa stænd du saa Fuglen i Snaren.

Eg svaartna saa Toro, eg dat ner i Rne,

Saa kom der ei Kjerring, hu spraaka me te,

Hu helsa aa nikka mæ Haave;

Hu sporra om eg vilde drikke ein Gaang,

Eg lætta paa Huo, i Dire da saang,

Saa flaka eg ind ute Staave.

1) u p s a t e i t R u s k, en usædvanlig Allarm. 2) k. T. aa k. T u s k, hvert Gran. 3) f l i n g s a, pyntet. 4) H a a v a s a t l a u s, Hovedet var bevægelig, (hvilket ikke pleier være Tilfældet med de kronede Brude). 5) H o r g, Hob, Mængde af Menneſter.

Der haur' eg aa saag eg saa upsat ein Stas,
Dei aat aa dei drukke mæ stor Trebelas,
Thi Brydlup Herr Kristen han gjore,
Te Dotter si Soffi, hu fek no ein Præst;
Eg glana fring Staabo, dæ eg kunne best,
Sjaa Bruro hu sat up mæ Bore.

Hu sat no aa littra aa glittra saa Glas
Laa Kraafesoll-Snore aa Krambuestas,
Guldbore aa Fronser fring Stakkjen;
Na Troia va fraata,¹ hu Kruna ei bar,
Sollbælte va borte, bærhaavda hu var,
Na Haave va mjøla i Nakkjen.

Paa Bore sto Nættar mæ Suppa aa Sill,
Na store Kjøtlaare, beronde laag Gill,²
Paa Gate der laag no ei Hona!
Na midte paa Bore sto Krimskrams mæ Soll,
Der atmæ sto Kruser aa Kopper mæ N,
Ja Blomar aa Brakjebær³ grøna.

Der sto Havrakaka, va strobde mæ Mjøl,
Na Dravle⁴ aa Møllja laag der paa ei Fjøl;
Na smaskaarne Kvitebrø-Stompar.

1) Fraata, udstufferet. 2) Formodentlig et Fyrfad med Gløder
i, hvorpaa Stegen var sat, for at holdes varm. 3) Brakjebær,
Gnebær. 4) Dravle, tyk Mælk.

I Krusebraat laag der haa Krydder aa Salt,
I Dongjer laag Graasei saa tjuk saa hu valt.
Na fylbte Ramshaave¹ aa Klompar.

Na rundt omkring Bore sto Bonkar mæ Graut,
Den laag uti Dongjer, han va intje blaut;
Mæ kvar Borrist laag der ei Tripsa.²

Al Maten va frydda mæ Gras aa mæ Blom,
Te Smør aa Bykafa va der intje Rom;
Eg saag ikkje helle ei Lepsa.

Men daa maa du veta, Byfaren han sleit
Paa Kjetlaar aa Skinka, i Stompen han beit,
Na store Glas Al dei utdrukka.

Der drak dei eit Slag, da va likesaa Blo,
Dei kasta deri ein Klomp Salt helle to,
Dei auste da utur ei Kruffa.

Na ret saa dei sat up mæ Bore aa sleit,
Daa haur' eg eit Læt saa ei aalute³ Gjeit,
Da breka aa knorra aa bura;

Eg tør intje seia da læt saa for stygt,
Daa kjæm der ein Bildtyst aa strauf paa ei Løgt,
Na andre paa Felene stura.

1) R a m s h a a v e, Lever, æltet med Mælk. 2) T r i p s a, Ser-
viette. 3) a a l u t a, broget.

Sjaa somme dei blæs uti Kjæppar aa Staang,
Ein aat paa ei Pølsa, va tre Allen laang,
Han beit uti Pølso aa hikka;
Eg trur nok den Pølso va mæjale heit,
Thi Tingrane likra saa tit saa han beit,
Na Augene sto saa ei Brikka.

Dei drak aa dei helsa aa snakke paa Nyst;
Dei jævla me Kjæsten saa stygt som ein Tyst;
Dæ va nok om Pølsa dei trætta.
Men sidst paa saa blei eg baa svulten aa tør,
Saa kom der ei Kjærring igjennom ei Dør,
Paa Kruso aa Kanno ho lætta.

Hu bau meg aa drikkæ ei Krukka mæ Blo,
Eg kjysta paa Haando, eg skaaly der eg sto,
Na tok imot Krukko aa takka.
Saa drak eg 'ur Krukka kvar einaste Taar,
Daa blei eg saa moten, eg greide mit Haar,
Na innor aat Bore eg slakka.

Der skjænkte dei meg ei Potta me Mjø,
Na rakte derte ein Borrisk¹ mæ Brø,
Mæ Brøe dæ stak eg i Barmen.
Na ret som dei sat i den fagrafa Leik,
Daa reiste dei adle fraa Bore aa skreif,
Na fata kvarandre i Armen.

1) Borrisk, Tøllertent.

Eg tyktes, dei vilde haa bitast aa slaas,
Dei bragte ret ligesaa Smalen¹ i Frost,
Kvarare i Augene ramsla.
Daa kjæm der saa maange saa fleit aa bar ut,
Dei laupte i Tommel haa Tauser aa Gut,
Al Maten taa Bore dei framsla.

Daa detta va mafa aa Golve va reint,
Saa dansa Byfaren mee Tausene veint,
Men Bruro hu sat saa ein Kruna.²
Dei Stadsmeiar hoppa haa knosne aa kjæf,
Da va som dei vare forgyldt paa kvar Flæk,
Ala glimra aav al deira Buna.³

Daa dei hadde dansa den Natto saa laang,
Saa tok eg mi Hua aa slaka min Gaang,
Daa blei der eit Rust uti Staavo;
Kvar Byfar han nappa ei Tænta mee seg,
Ala Præstan tok Bruro, men ingjen tok meg,
Dei trippa saa snygt ind at Raavo.

Daa dette va sluta saa drog eg min Bei,
Eg funn' intje længare skjona paa dei,
Thi Tausane ville meg laaka;
Saa gav dei meg Drikke, saa gav dei meg Mat,
Korove eg blei ret saa hjærtelæg kvat,⁴
Saa monne eg heimatte slaaka.

1) Smalen, Faaret. 2) Kruna, er egentlig den Krone, Bruden bærer paa Hovedet, men siges ogsaa om stille ærbare Fruentimmer. 3) Buna, pragtfuld Klædedragt. 4) kvat, glad, munter.

N° 23.
Lars's Heimatkunst aat Førfja.

(Guldbrandsdalsk Dialekt).

Mel. Længje venta Laurdags Kvallen etc.

Høgsdags Leite va dæ da e skulde heim,
Sole langt va aavaa Tjeille,
Men haa vart dæ va, saa va e iffje sein,
For me tykte naa dæ gjeilde.
Navaa høgste Bakke ne ti jupe Dal,
Nat e løp om Begen dæ den va saa smal;
Førfja venta me,
Detta viste e,
Dæfor laut e rappe Føtom.

Naa kom Tjeille brat aa ille høgt dæ va,
Men dæ va naa slet dæ saammaa;
Klart e viste haakke beine Beg dæ va,
Saa e snoggast kunne komma;
Saa du, Bykar, kjom du bare hit eingaang,
Du sku sjaa for Begen her va sloip aa laang,
Nær Du ville da
Bort aat Førfja gaa,
Tænkje e Du vart at heime.

Bene Maarjit venta me, dæ veit e klart,
Iffje ska du længje venta;
Snoggar hel e laup gjæng ingjen Dale=Kar,
Niler mest naa Førfja lenta.

Da e løy som Reine,¹ kvasse, rat aa snøg,

Ikkje akta e dæ høge Tjeil aa Høg;

Lugom² va da dæ,

Naa e flongde me,

Jemte Marjit ne ti Grafe.

Naa e sjaat dæ blinka uti Stuguglas,

Gamail Railen sit ti Døre,

Marjit staa ti Glase, glaamaa ette Lars,

Kvikjen stig saa kvast ta Bjore;³

Miaumegrauten koka vist ho gamail Mor,

Kaggin sæt ho Marjit uppaa Bjørkebor,

Nassaa seie ho:

Naa ska Graute go

Smaakaa'n Lars, som kjom ta Skoge.

Sau dæ va au rettigt som e tænkte me,

Trast te Bors e laute gjingi,

Railen sat ti Høgsæt, Marjit jemte mæ,

Fram kom Mor mæ Grauteringji:

Sau naa ska Du tru en smaakaa me paakar,

Naa e jemte Sia vene Marjit har;

Hau! aa livi me,

E aa Marjit mi,

Sau saa kan ein Gausdol livi!

1) Reine, Renen. 2) Lugom, sødt, behageligt. 3) Bjore, Roghullet.

N° 23.

Balborg og Signe.

(S Dvres Thellemarkens Dialekt).

Mel. Længje venta Laurgdags Kvællen ic.

Balborg.

Signe, stakkars deg, som sofo eismal¹ jæng,
Na hæv ingjen Gut² ivente,
Du æ so te Alders no, at ingjen Dreng
Bryr seg om so gomol Jente.

Ingjen vene Knos i Selstap po deg seer,
Men po meg de hester Nugo hor eg seer.

Oste høire eg,

At di sei om meg,

De va Trol te snaale Jente.

Tru meg Signe, intje ældre hel³ eg æ,

Hev eg Belar havt po længje;

Iblandt ser hel otte ha' eg Lov te blæ,⁴

Men de hæv sin Affsje fængje.

Slik ei Jente æ 'kje fe ein lause Kar,

Vi fun lit, her kjæm væl Ginkvar,⁵ som hæv Gar,

Men du kjæm te døi,

Atteglømte⁶ Møi,

Dæ hæv blive spaat deg længje.

1) eismal, ene. 2) Gut, Frier. 3) hel, end. 4) blæ, vælge. 5) Ginkvar, En eller Anden. 6) Atteglømte, forglemte.

Signe.

Slit forvurpe¹ Sprok du inkje tala bor,
Du deg otto Gyne lagar,
Dine glatte Kin hæv jort deg stolt aa or.
Tænk i mine Ungdoms Dagar,
Hæv eg au hat Belar, heile Tylte ful,
At eg blei 'kje jift, dæ va mi eio Skuld.

Mang' ein snodig Kar
Gav eg sposke Svar,
Som eg ofte maa beklage.

Kvor ein Laurdagskvæl ikros te meg de sprang,
So eg altit flap aa vente;
Somme drog eg fram, aa somme jef' sin Gang
Faurelæg² de heimat vente.

So bortslangsa eg mi Ungdoms jylne Li,
Helt meg reint ufal, te Prisen va' forbi,

Nari auka paa,
Ingen laas meg sjaa,
Derfor jæng eg enno Vente.

Nær meg spottar Andre i kaans³ Ungdoms Vaar,
Tænkjer me de intje sakar,
Tii jæng so snart, me ælles Nar fe Nar,
Seinste fær me slift te bakars

1) forvurpe, forvorpent. 2) Faurelæg, nedslagne. 3) kaans, vores.

Mæ vanvyrde¹ bli, aa tit maa taala Spot,
Bente þo ein Hofstal² hel et Sveinfalbraat.³

Soso jæf de meg;

Ma kan gange deg,

Om du altfor længje vrakar.

Du æ i din Ungdoms friste Rosenvaar,

Den, som seet deg maa deg like;

Mæ din rake Bæxt aa vakkre fletta Haar

Fins her faa i Bygdi slike.

Men þo Hoflegghet du au maa lægge Binn,

Saga stolte Grillur reint utaf dit Sinn.

Ryer du mit Raa,

Kan du stole paa

Ynda bli af Ring aa Rife.

1) vanvyrde, ikke gjorte af. 2) Hofstal, Gukemand. 3)
Sveinfalbraat, Bebersvend.

—○○—

N° 24.

**En Elskovsſang fra Vestfiorddalen i
Thellemarken.**

Thorgreim.

Tor hælt eg bare to Aſtrid aleine,

Da ikkje Svanaug va venar hel deg,

Da du va no so sneedig po Beine,
Da du kvar Laugudagskvæl hela te meg.
Intje mæ Skrivarens Datter ha dengang e byta.

Herette bære te Svanaug e beilo,
Ho, som e stot so goðlik o bli,
Ho, som so gjilt kan po Langoleik spelo:
Svanaug, den Vene, ska no væra mi.
Gjene so villjo e tvogaanje doi,
Nær e konna glæa mi vene Møi!

Astrid.

No hælt e bære to Thorgreim den flinkje;
E ha utblatt¹ blant Friaarne fleir.
Svanaug? Ja Svanaug! . . Du tar ikkje tænkje,²
At e kan so Hug te de meir.
Tre Bendur³ motte du slaa me ihæl,
Bære e vifte, at Thorgreim ble sæl!⁴

Thorgreim.

(Afsides)

(Ma ska e da seie de?)

Men om e sille⁵ no Svanaug forgloime
Ma ikkje meire komme ihug?
Ma om e sille te de kommo meir,
At eg no meir te Astrid fik Hug?
Ma om e banna, at e va de tru,
— Astrid, o Astrid,
Haut sigje du da?

1) utblatt, udvalgt. 2) Du t. i. t., Du maa ei tro. 3) Bendur, Gange. 4) sæl, lykkelig. 5) sille, skulde.

Astrid.

Benar hel Sole, der glaae¹ bakom Fjelle,
De æ du Thorgreim; e seia kan de:
Va du aa argar hel stemeste Trolle,
Falstar hel Skome paa Vatne mot me,
Lifvel æ e di trugnaste Møi,
Mæ de villje e buro livaa aa døi.

1) glaae, gyldner, glindser.

Stille

Wenn der Geist sich nicht

in der Welt bewegt, so ist

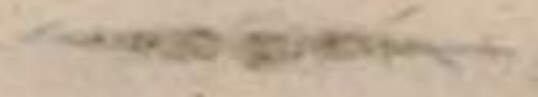
er in der Welt nicht

und nicht in der Welt

ist er nicht in der Welt

und nicht in der Welt

(1) 121 1/2 1/2 1/2

Wenn der Geist sich nicht

in der Welt bewegt, so ist

er in der Welt nicht

und nicht in der Welt

ist er nicht in der Welt

und nicht in der Welt

(1) 121 1/2 1/2 1/2

Wenn der Geist sich nicht

in der Welt bewegt, so ist

er in der Welt nicht

und nicht in der Welt

ist er nicht in der Welt

und nicht in der Welt

(1) 121 1/2 1/2 1/2

Wenn der Geist sich nicht

in der Welt bewegt, so ist

er in der Welt nicht

und nicht in der Welt

Folkevifer og Stev.

0007240

Ballenstedt an der Elbe

№ 25.

Mas aa en Lasfe.

(S Hallingdalsk Dialekt).

Han Mas aa'n Lasfe dei gjengo paa Raa

Tryaa heile Dage te Ende,

Roslein dei skulde Bjødñ faa:

Me skjote 'n, sa 'n Mas,

Na taka Huc¹ sa 'n Las;

Seer du de, sa 'n Mas te 'o Lasfe.

Na Mas spændte Baagja up for sit Ruce

Tryaa heile Dage te Ende,

Saa skaut en Bjødna, so han trilla ne.

Jagu trilla'n, sa 'n Mas,

Kom taf en fat, sa 'n Las;

Seer du de, sa 'n Mas te 'o Lasfe.

Han Mas drog Bjødñ te Hosløse Gal

Tryaa heile Daga te Ende.

Der sto ei Bikje me gapandes Rjast.

Bil 'o bite? sa 'n Mas,

Fan tru 'o, sa 'n Las.

Siji du de, sa 'n Mas te 'o Lasfe

1) Huc, Huden.

Ma Mas flo Kloe uti Bifjas Sjinn
Tryaa heile Daga te Ende,
Ma rængte dæ ut, som før va inn,
Lat 'o dæi! sa 'n Mas,
Faggu nok! sa 'n Las.
Siji du dæ, sa 'n Mas te 'o Lasfe.

Han Mas aa 'n Lasfe jingo te Hoslöse Huus
Tryaa heile Dage te Ende,
Ma der va naa mykji Leven aa Suus.
Drikke no me! sa 'n Mas,
Te me sturte, sa 'n Las.
Siji du dæ, sa 'n Mas te 'o Lasfe.

Ma'n Mas drog Bjödn paa Stugugaalv
Tryaa heile Dage te Ende,
So alle Kvindfolkji i Stugun skaalv.
Bart du ræd? sa 'n Mas,
Fan heldi! sa 'n Las,
Seer du dæ, sa 'n Mas te 'o Lasfe.

Ma 'n Mas aa 'n Lasfe dei jingo te Bols
Tryaa heile Daga te Ende,
So gripo dei ein Kurv,¹ va farfli te Maals.
Han æ heit, sa 'n Mas,
Han æ feit, sa 'n Las,
Seer du dæ, sa 'n Mas te 'o Lasfe.

1) Kurv, Polse,

Han Mas sætte Altunna uppaa Bole
Tryaa heile Daga te Ende.

Saa flo 'n i Halsen for einaste Dust:

Sjøl Fan drak, sa 'n Las,

U va tyst, sa 'n Mas,

Seer du dæ, sa 'n Mas te 'o Lasse.

Daa vart 'n Lasse so rei¹ so ein Tyst

Tryaa heile Daga te Ende,

Han sputta aa banna so han va Ryst:

Du ska blø! sa 'n Las,

Saa du Fan! sa 'n Mas.

Veit du dæ, sa 'n Mas te 'o Lasse.

Daa 'n Lasse trækte ut sin Tolesniv

Tryaa heile Daga te Ende,

Ma fjørde'n inn i Masses Liv;

Au, au! sa 'n Mas,

Vart du døi? sa 'n Las,

Du ska døije! sa 'n Mas te 'o Lasse.

1) rei, vreb.

N° 26.

Barsøl Kvæu jaa¹ Tolegauen Jon Knigarn.

(Næsgjeldst.)

I Da' sto me drikke so længji me funna,

Han Jon ha nok mykji paa Tunna;

1) jaa, hos.

De va nokko anda hel Blande aa Baten;
Den Greia han henta paa Martnan i Staen

Han hælt ikkji Gjestebaa me Barsol for Dag
De va no for grovt aa 'fji rettugt.
Men jamvælt fort anna Nar Barsol me Lag
E for slik en Gaue mykji vettugt.

Jon Knigar æ vært, at me drikje paakar,
Han æ taa dei rife aa gjilde,
Om han kunna fylde os fulde fort Kar,
Da va de nok gjedne han vilde.

Han fær uti Lande, aa Bæng som Sjæll
Fortena, som alle 'fji kunna,
Na jamvælt han bruka sin jølgoe¹ Gal,
Saa got som den fulaste Bonde.

Han Jon aa ho Sygni fto hæva ei Skaal
For dæ dei ha snugga² te Lagji,
Na vetfle Omaagauen paa try Fjelingsaar
Ska held ikkji sættas tebakji;

E veit full han æ baade rakli³ aa fin
Na vaska aa stasa fe Dagji;
Ja no lyot' me drikke dæ Skaale aat hin:
For Mor aa Far, Guten aa Lagji.

1) jølgoe, overmaade gode. 2) snugga te, stellet til. 3)
rakli, rast, vakker.

N° 27.

Brydlupe aat hu Siri.

(S Hardangerst Dialekt).

Høir du Siri, Dotter mi!
Peer i Live¹ te deg fri
Uti desse Daga;
Kan di Hog te haanom staa,
Saa vil eg du han ska faa
Te din Egtemaka.

Skam so gjære, høir meg no,
Om han va eingaang saa go,
Ja saa go so tie;
Kva sku daa fornøia me,
At eg tok eit Stykke Tre
Na la ve mi Sie?

Na du stakkars vetla Vet!
Na du snakka so eit Gjif;
Snak daa ei taa Veie!
Na du tala so ei Gjeit,
Ly daa den, so bære veit,
Høir kva eg deg seie!

Han ha baate Hus aa Gar,
Laangt meir helle du sjølv har,
Koppar, Kar aa Gryta;

1) Live, Navnet paa en Gaard.

Han ha baate Gaar aa Te,
Han kan væl forsorgja de,
Saa du flette syta.

Tæke du no denne Mann,
Han lev' intje længe han,
Sio kan du take
Deg saa ong aa snil ein Gut
So du deg vil vælgja ut
Te din Egtemake.

Dette va da besta Dr,
Eg ha haurt utaav mi Mor
Able mine Daga;
Ea han komma naur han vil,
Eg ska svara ja dertil,
Mannen vi' eg hava.

Mannen kom, aa han sek ja,
Alting va baa' væl aa bra,
Brydlup blei telaga;
Bruro va baa' ung aa snild,
Bært hu sat saa suur aa ild
Able Brydlupsdaga.

Brurgommen tala te si Brur:
Kjæra mi Brur! du æ saa suur
Net so du va bedrøva;

Detta æ vor Brudlupsdag,
Halt deg lystæ i vort Lag,
So da kunde høva!

Bruro svara ikkj' eit Or,
Men hu reiste seg fraa Bor,
Sætta seg bort aat Skiiva.
Der dei onge Guter va,
Totte hu va mykkje bra,
Tio te fordriva.

Daa Brurgonnnen da forsto,
Blei han inkje mykkje go,
Men sætt' i aa skrifa:
Eg so va saa gamal Mand
Skulde ei ha bær' Forstand?
Eg sku tæk' mi Lifa.

Bruro svara Brurgonnnen saa:
Skulde du di Lifa saa,
Kond' du skrepp' taa Lykko
Dermæ blei han saa for sint,
At han vilde flyg' i Flint,
Spendte, sparkte, skraalta.

Brudlupsdaga dei var tre,
Sio saa foer kvar te se,
Kvar paa sine Beia
Kor da sio mæ dei gjef,
Da kva Ende da saa fek,
Kan eg intje seia.

N° 28.

Nabna-Brydlup uti Kraakalund.

(S Sogns Dialekt).

Lante Muster i Kraakalund,
Der æ saa fager ein By;
Abla di Djur i Bæra æ,
Di sankjast deruti.

Bjonnann han æ yppast Kar uti Skogjen.

Bjonnann han sat uti Bakkje,
Na maangt so monna han hugsa;
Ska eg svøima den breia Fjor,
Baat da værta mi Bura.

Bjonnann vidste seg ingjan Naa uti Skogjen.

Saattan¹ hæve eg den heile Nat
Mæ Graat aa illa Laat;

Sote Halvar! læne meg Skuta di,
Meg bær flet ingjen Baat.

Eg æ boen te Brydlupsgar uti Skogjen.

Eg æ boen te Brydlupsfær
Uti Nabna-Bur;

Nabnin ska han Brurgom væra,
Trana væra hans Brur.

Eg ska væra Kjekameistar i Skogjen.

So kom Ulvin laupande,
Spodde seg saa ein Piil;

1) Saattan, suffet.

Gjeva ville eg einhvart¹ Got,
Eg va tvertøve ein Miil.
Thi eg ska væra Klokkar uti Skogjen.

Rjotmeisa kom ho sykande
Mæ ein vesal Mølle² Rjot;
Da laa ho te Gjestebu,
Dæ smak hadle sot;
Rjotmeisa ho va Tjenstpika i Skogjen.

Jasin³ kom han borande,
Datt han paa si Naasa;
Han skunda seg te Brydlupsгар,
Han haura Gikhodna blaasa.
Gikhodn blaasa i Luren uti Skogjen.

Narrin⁴ fur onde Bjørkerot,
Fand ei vesla Mak;
Dan so skjenkte han Brurgommen,
Han fek go Læn aa Lak.
Narrin han va Kofferas uti Skogjen.

Ein feit Smørklak bar Høna fram,
Ho va deira Koffatus,
Dan laanta ho mæ seg heima te;
Kjættø ga ein Mus.
Kjættø ho va Dyraskjöttar i Skogjen.

Haukjen ga ein Rjukling,

Da stal han so ei Tjov,

1) einhvart, noget, et eller andet. 2) ein vesal Mølle, et libet Stykke. 3) Jasin, Haren. 4) Narrin, Narhanen.

Kraako svaaraa: Staala Kost
Hæva me intje behov.
Brurgommen sa: os vantast Kost uti Skogjen.

Hanen ga ein Gladbroleiv,
Kom utov Stabbur,
Spendto, sparfo, gjor' seg te,
Gol ein Ruffalur.
Han va deira Sangmeistar uti Skogjen.

Spurvin skulle ham Drikka skaffa,
Da laag di haanom paa;
Fand han seg eit Maltakodn,
Dar gjore han Mondgot¹ paa.
Spurvin va han Mondgotsmand² uti Skogjen.

Ein sot Mjælkfjæs³ paa deira Fat,
Dan monna Svala bringa,
Dan kjøpte ho to ein Dank ju Mat!⁴
Di toke mæ kva di finga.
Svala ho va Brurapika uti Skogjen.

Suggo ga eit Kamshaave,
Komperuta⁵ aa Supa,
Havrasupa aa Kinnakling,
Skaatadrif aa Blanda.
Der va baate Sup' aa Syre i Skogjen.

1) Mondgot, tynt Öl. 2) Mondgotsmand, den Kjøgemester, der i Brylluppet har med Udskjænkning at gjøre. 3) Mjælkfjæs, hvid Ost. 4) Herved forståes sikkerlig en Hollænder. 5) Komperuta, Fiskeboller af Lever og Meel.

Rævin ga ein Lepsakling,
Leyrakling aa Gumba,
Leyrakaka, Kalvadans,
Kjæisa, Ost aa Dravla,
Kjonnemsaal aa Møssebrim i Skogjen.

Korsbrø, Krabbeta,¹ sote Brø,
Git te Brydlupsjar,
Kognakaka, Leyrakling,
Kjæisa, Ost aa Stav,
Da ga Gjeita, Borrifflikkar² i Skogjen.

Knoost, Tvibryggje³ aa Brænnevin,
Rauma, Dravle aa Graut,
Da ga Lærkje Sangesugl;
Gaukjen ga eit Naut.
Gaukjen va Umondgotsmand⁴ i Skogjen.

Ulvinn sto i Kjerfole,⁵
Støe seg paa si Svær,
Slaar han seg i Strande nær
So fager ein Fuglefær;⁶
Han sjaar Trana trinande i Skogjen.

Han sjaar Bruuro trinande
Mæ si høga Bein;

1) Korsbrø, Krabbeta, et Slags Billing. 2) Borriff-
flikkar, Tallarkensliffer. 3) Tvibryggje, stærkt Öl. 4) Umond-
gotsmand, den Kjøgemester, der serger for Maden. 5) Kjerfole,
Kirkegaardspørt. 6) Fuglefær, Hob af Fugle.

Heigra¹ mæ si lange Hals
Var henna Leiasvein.

Steindolpen² buldra paa Trommen i Skogjen.

Da va mykjan Glira,
Halva meira Gamma;

Ulvinn skul han Klokkar vera,

Han fun' inkje ringje te samma.

Kæven va den trækaste Kar i Skogjen.

Saujen va deira Føringssmand,

Kadla va han te Præst,

Gjef han seg i Kjerfjo ind,

Las so vakker ei Tæxt.

No tok paa aa kvældast uti Skogjen.

No tok paa aa kvældast,

Dei fun' intje længar hia;

Dei skunda seg te Brydlupsгар,

Magjen bar paa aa svia.

Dei gjore so ei Sluffing³ uti Skogjen.

Jassin utaav si Driftigheit

Fek han seg ein Brann,⁴

Skaut han seg trei Stykkjer av,

Daa ræddas kvær ein Mann.

Han gjore so ei Fnyssing uti Skogjen.

Brurgommen tok si Brur mæ seg,

Sætte seg i Høgsæte;

1) Heigra, Heiren. 2) Steindolpen, Steendolpen, Steens-
svættan. 3) Sluffing, Spektakel, Allarm. 4) Brann, Bue.

Medlo huro Gjæste
Oppast stor Skitlæte;¹
Daa va alt om Høgheita uti Skogjen.

Spurvin sætta seg Manna høgst,
Han tyktes ei vera liten;
Kjotmeisa borta ho haanom næst,
Na sætte seg op i Brikjen.
Gaasa ho va Klevakaana i Skogjen.

Skjora skulla ho skjænka
I mykjen Manna traang;
Ho kunne seg intje paa Golva smu,
Ehi Bælla² vera for laang.
No beit Mondgot fort paa³ i Skogjen.

Uglo drog ut Tasshakje,⁴
Bora ho ove Bore;
Hogga ville ho Kjotmeisa,
Kjotmeisa tok te Dre:
Di Skitlaat meg findst ret om i Skogjen.

Ulvinn drog utur Sølvesskaal,
Slo han hedna mot Golv;
Ind so kom han Bamsebonne:⁵
Eg trur, du raar deg sjøl.
Vor Herreste Tammen! holt meg intje i Skogjen.

1) Skitlæte, Klammeri. 2) Bælla, Galen. 3) No beit fort paa, nu lakked ad Ende med. 4) Tasshakje, ex et Binavn for Uglen. 5) Bamsebonne, Bjørnen.

Ind kom Kraaka hoppanda
Mæ si svartá Getta:
Sitje no adle heil aa sæl,
Væ di no adle mætta?
Vil di braat hall' op aa æta i Skogjen.

Daa svara Orna, gamla Gomór,
I Brikja dar ho sat:
Oð hæva intje skorta idag,
Kværkjen Drifka helle Mat;
Go Læn hæve de, so de hæva læt uti Skogjen.

Bjonnán vart han rusande,
Kukka han i si Brok;
Somma di hæva bæ læate paa seg,
Di grua, di fær intje nok.
Lækjen¹ æ dan yppast Gras i Skogjen.

Daa va mykjen Elstogn
Uti Rabnabur;
Rabnin tæka si Trana i Faang,
Ho va hans venaste Brur.
No drog kvær Mand heim te Sina i Skogjen

Føre di ei væl uti bedne Fær
Uti Rabnabur;
Gud late os fara evindele væl.
Skai i² Brurgom aa Brur,
Gud lat di aldrig Dagen trivast i Skogjen!

1) Lækjen, Løgen. 2) Skai i, d. e. gid al Ulykke maatte ramme.

N° 29.

Sjugur aa Trol-Brura.

(Efterstaaende toende Kjæmpeviser ere optagne af Klüwers Norges Minde marker).

Kongen han stod paa høien Løstfval,

Han saa sig ud saa kvide,¹

Tet ude paa den grønne Val,²

Der fik han se han Sjugur mon ride.

Sjugur voge Live for Jomfrua.

Se seja ful maa, at Kongen vart vil

For sin Dotter, han mista ti Bergo,

Kor Juttul aa Tusfan holdt Brellopspil,

Men Sjugur had Nævan ti Bergjo.

Sjugur voge Live &c.

Na hør meg, min Sjugur! mi Dotter æ din,

(Du æ no saa stærk en Herre)

Om du tør gange i Bergo in,

Na hente din Hjertens Kjære.

Sjugur &c.

Sa fullan saa gjær eg, i Bergo indfær,

Na pusfar³ di Uglene mange,

Men intje saa vil eg dem vole⁴ mæ Sværd

Men Klubba — ho kjem te aa dangle.⁵

1) kvide, forrigfuld. 2) Val, Bold. 3) pusfar, slaaer ihjel.
4) vole, agte værd. 5) dangle, dansse.

Sjugur han tok seg te atten Bund Jon,

Na sæt seg i Brand te aa fara,

Dæ æ no sa godt aa lagi eit Son¹

Mod Juttul aa Tusjen kan væra.

Sjugur han lod te Brøllups be

Saa mange han funde udvæljia,

Derette saa ba 'en saa mange Hautus,

Saa tjukt, som Sju kunne tælja:²

Som Brura-Skjefken³ var gaan forbi,

Na Folkje begyndte aa twista,

Han Sjul dangla ette mæ Klubba si,

Han slo ei Slagje mista.⁴

Du mine⁵ vel Brura va lækker i Taus,

Mæ Zeiter⁶ aa Haar, som Sofia? —

Nei! Nasa ho hadde som Nautesjaus,⁷

Na Nua som Rjon uti Lia.⁸

Trol-Brura ho vendte paa breie Berg,

Tok Stonninga opimot Bæggja,

Men Sjul dangla ette mæ Klubba i Slag,

Saa Skrea⁹ sto ende op mæ Bæggja.

Heim kom han Sjugur mæ Kongsdottra sin,

Hova bøtter fær¹⁰ Tausa end Trola,

1) lagi eit Son, tilberede en Skjenk. 2) som Sju kunne tælja, som shy Karle vare istand til at tælle. 3) Brura-Skjefken, Brudetraktementet. 4) Han slo ei Slagje mista, han slog intet Slag feil. 5) mine, tænker. 6) Zeiter, Bryster. 7) Nautesjaus, Fæhuus. 8) Rjon uti Lia, Kjærn (Smaavand) i Fjeldlien. 9) Skrea, Benene. 10) Hova bøtter fær, hevede bedre for.

Men Kongen tok Dre te Sjugur sin!

Du har tjent a, ta mæ a, beholl a!

N° 30.

Lage aa Jo.

Han Lage tjente i Kongens Gaar,

Som dæ va no von',¹

I tretten Maana aa derte et Aar,

Tjen trut no sa'n Jo.

Ma om dæ ska koste meg røden Guld, jeg følger sa'n Jo.

Eller

Jeg binder op Hjelm af røden Guld og følger, sa'n Jo.

Han Lage brygga aa blanna mæ Biin,

Som dæ 2c.

Ma ba saa alle Grannanne sin

Tørutan han Jo,

Ma om dæ ska 2c. *)

Eller

Jeg binder op Hjelm 2c.

1) Som dæ va no von', som det kunde være.

*) Efter Klüwers Mening mangler her nogle Vers, da Lage altfor snart kommer fra sin Brygning til Kirken.

Saa leidde de Brura paa Kirkegaard,
Med sølvstafne Klæa aa udslæt Haar,
„Du æ lækker,” sa'n Jo.

Saa leidde de Brura for Altre fram,
Hendes Skjønhed beundra baae Kvinde aa Mann
„Tykk' I om ho,” sa'n Jo.

Han luge faste si Kappe i Bænk,
Na bar saa fram aad dem kvar sin Skjenk,
„Skjenk meg me,” sa'n Jo.

De dansa i Daga, de dansa i to,
Na inte vil Brura aad Sængja seg ho,¹
„Sit oppe,” sa'n Jo.

De dansa i Daga, de dansa i tre,
Na sau ville Brura aa Sængja seg te,
„Du bli trøt no,” sa'n Jo.

Saa leidde de Brura i Brurehuus,
Me tretten Sølvstaker og tændte Borsjus,
„Go Kvællom,” sa'n Jo.

Saa satte de Brura paa Sængestok,
Na klædde saa taa a baa Sko aa Sok,
„Klæd taa meg me!” sa'n Jo.

Saa la de Brura i Sænge ne,
Han Jo han la' seg saa vakkert breid me;²
„Nu ligg eg,” sa'n Jo.

1) aad Sængja seg ho, begive sig tilfængs. 2) breid me, ved Siden af.

Dæ fyste Bu ind til Lage kom,
Der ligg en Anden hos Brura di,
„De æ meg,” sa'n Jo.

Da annar Bu til Lage kom,
Saa monne han raune aa bleigne i Rinnu,
„Se du ondt no?” sa'n Jo.

Han Lage banke paa blaamaala Dor,
Stad op mi Brur, ta Laase ifor,¹
„Hu sov no,” sa'n Jo.

Han Lage pikka Taalkniv ti Bor,
„Na Herre Gu gi meg eit godt Taalmo!”
„Ja meg mæ!” sa'n Jo.

Na Lage fram over Bore sprang,
Saa Ol-Mjo ud over Bænken rann,
„Far makje!”² sa'n Jo.

Han Jo to han Lage aa fasta mæ Bæg,
Saa Flugu aa Dyra færjylte hans Skjæg,
„Sig der du!” sa'n Jo.

„Ska eg noias aa bie te Dagen bli ljus,
Saa lyt eg ret gaa op te Konningens Huus,”
„Eg bli mæ!” sa'n Jo.

„Allernaadigste Konning! udmjukast eg beer,
Alt om aa legge en Klage her ner!” —
„Sei sandt no!” — sa'n Jo.

1) ifor, ifra. 2) Far makje, fare imag.

Dæ smerter meg meire end Dodspilestud,
At Jo har lagt hos mi unge Brur,
„Ja gjor eg saa,” sa'n Jo.

„Na ette J Begge ha hende saa kjær,
Saa faar J takes mæ tvefjæfte¹ Svær,
„Ha Tak no!” — sa'n Jo.

Den fyste Gong de tilsammen re,
Saa rei han Lagje sin Hest i Kne,
„Stad op at,” sa'n Jo.

Den annar Gang de tilhobes foer,
Ga Lage Jo eit drabeligt Saar,
„Du læs sau!”² sa'n Jo.

Den tredje Gong de tilhobes reist,
Saa slo Jo Lage, saa Bloe ran,
„Torf taa Deg!” sa'n Jo.

Den fjerde Gong de tilhobes rei,
Saa slo Jo Lage dau ne paa Stein,
„Du ligg no!” sa'n Jo.

Fru Inger sto oppaa hoien Gal,
Na kratka aa lo;
„Nu ha eg int sjet større Gomma i Dag,
Han vandt han Herr Jo.”

1) tvefjæfte, tveægget. 2) Du læs sau, det er ikke dit Alvor.

N° 31.

Kjølstagen.

Je teente paa Kjølsta i Fjor.
Mæ mye Sorj og Moie;
Litt syntes je Nøa va stor,
Men je maatte la me nøie;
Je sætte mi Liit te Gud,
Na ingen a'n Man;
Te Vaaren je slæpper vel ut,
Ifraa den slemme Fan!

Na alle saa sier døm de:
Paa Kjølsta æ vont aa væra.
Længste Dagen den røffer inte te,
Stødt om Kvællen maa vi færa.
Vi somler te langt ut paa Nat
(Ja er'inte Fan te Man)?
Na enda saa lægger døm te:
Atte Kjærin'ga æ værre en han.

Om Maaran saa slyer'n op,
Na river paa se Broka,
Derette saa tar'n en Sup
Na gleiner bort paa Klofka:
„Kjære Gutter, staa naa op!
Naa æ Klofka moti tre,
Stel naa alle Gampa ihop,
Na sea saa høgger I Be.

Dæmme ryker Kjærringa op
Na kaster paa se Stakken,
Deretter saa tar a'n Rok
Na slæng se neer paa Krakken;
„Kjære Jinter staa naa op!
Naa æ Klokka slii tre,
Rok fytt Billinga, aus a sca op;
Na sia saa steller I Fæ?“

Na naa æ je saa indeli gla,
Naa har je tent ut Nare,
Mange Tak sta naa Kjolstan ha
For han dro me saa slitti i Gaare,
Je Beina ret ofte tok fat,
Nær som Noa den blei me for stor,
Aller kommer je te Kjolstan att,
Nei, naa vil je bli him' os a Mor!

N° 32.

::: Ifjol jet e Zeiten ti djupaste Dalom,
Saar maa æ gaa mee en Baak¹ fring i Galom. :::

::: Ifjol fek e dansa, niens Fela ho laata,
Saar maa e vaagga, nær Bane de graata. :::

1) Baak, Barn.

∴ Iffiol fek e saava sjo¹ vakkraste Gutom,
Saar maa e sole mæ Bane aa Klutom. ∴

∴ Iffiol va e sytten Nar, da ville Alle ha me,
Saar æ e atten, da læss dom int sjaa me. ∴

∴ Na flir² int taa me, dæ kain hænd' de dæ samma,
Du veit int for snart at Ulykka kain ramma. ∴

1) sjo, med. 2) flir, le.

№ 33.

Gutten aa Jenta.

Gutten. Naar Jenta bære blir femten Nar,
Har a Nykker;
Men blir a tjuge aa Frier saar,
Gjør a sig lækker.
Men gaar a ogift i ti Nar te,
Saa maa du tru me, du skæ faa se,
Ho samtykker.

Jenta. Saa højt en Onkar paa tjuge Nar
Sætter Kraasen,
La beste Jenta, i Boida gaar,
Sammen blaasen.
Men naar han ti Gange „Nei“ har faat,
Saa maa du tru me han er ikje braat,
Saa viaasen.

Gutten. Naar Enka mister sin fyste Mand
Kan a graate.
Ja som ho reint var ifra Forstand
Kan a laate.
Men kom der bare en Frier da,
Dæ blei'nte længe før ho sa ja,
Paa en Maate.

Jenta. En Enkemand, som ve Grava staar,
Maa vi æra;
For Brura has sytten atten Aar
Skæ jo væra.
Han maa ha Moro ei lita Ston,
Om saa han sju Wæns lange Hon
Skulle bæra.

Gutten. Der gaar om Kwinfolk saa mangt et Svæl
Te de Bunne;
Men hver en Dufar se gifter Iæl,
Naar han kunne.
Om Kjærringa er naa lit sint aa ærj,
Saa gaar inte Ol ind te Bein aa Mærj,
Har jæ funni.

Jenta. Om Kærfolk Wælt inte talas kan
Te de Bedste;
Men hver ei Jente se Iæl en Mand
Vilte fæste.
Om han iblant er forfindt aa vil,
Saa tænker Jenta: han er vel snil
For dæ meste.

Gutten. Se gjerne ville gjifte me naa,
Vi du ha me?
Vær inte ræd, je skæ ikje slaa'
Eller dra' de.
Engang imellem je griner vel,
Men æl mi Ti skæ je stændi læl
Høll' uta de.

Jenta. Na ja je spaar, je ska ha en Mann,
Som hver anna.
Naar slik en Frier se byer, blir han
Inte vanna.
Lit Knobol kan je iblant vel gji',
Men æl mi Ti skæ je væra bli, —
Her er Hanna!

N° 34.

Na fjøre Be aa fjøre Bann
Na fjøre Tommer, over Seja
Na fjøre hvem som fjøre vil,
Se fjører Jenta mi eja.
De røde Roser, aa de Dine blaa,
De vakke Jenter holder je utaa,
Helft naar je faar, den je vil ha,
Saa er det Morro aa leva!

Je var paa Bakken aa var lidt fuld,
Men der je aldrig skal komme,
Der stjal di fra mej ein Tobakrul
Aa fire Skilling af mi Lomme.
De røde Roser, 2c.

Der staar et Træ i min Faders Gaar,
Som har saa underlige Grene.
Aa blir je inte gjist i Nar,
Saa vil je leve alene.
De røde Roser, 2c.

Aa Gud velstigne hu Samlemor,
Som gaar paa Gaalve aa fuller,
Hun taer ifra mij det tomme Glas
Aa sætter for mij det fulde.
De røde Roser, 2c.

Aa fjøre hvem som fjøre vil,
Je fjører Kjærringa mi eja,
Hu er saa god, hu er saa snil
Je kan vist aldrig bli lei a.
De røde Roser aa de Dine blaae,
Mi eja Kjærring holder je utaa;
Naa har je saat den je vil ha,
Naa er de' morrosamt aa leva.

N° 35.

Den nordlandske Bondestand.

(Nordlandsk Dialekt).

Mel. Na kjore Bee, aa kjore Bann, ic.

W kan saa mangen ein vakker Saang
Om fager Lann uti Bæra;
Men aller ha e no haurt engaang,
Di saang om bæ, os ernæra.
Na derfor vil e no prøva paa
Na gjær i Bifa, saa Folk kan sjaa,
At aa her Mora kan væra bra,
Om bæ foragtes der Søre.

Ka va bæ vel, som int hadde Mein
(Mei da Du leite maa længje)
Her æ vel fjellat aat fult ta Stein,
Men aasaa Aaker aa Engje.
Na her æ Skoga aa Dala rar,
Na Elv aa Batn saa fristeklar.
Na Kval aa Kveita aa Sei aa Tost,
Na Sil aa Steinbit aa Flynner.

Naar Sommarsola paa Morrati
Kring høgste Fjeldtoppan kirka,
Saa staar ho fager, aa mil aa bli
Just liksaa Brura i Kirka.
Na Gras aa Blomster aa Koin aa Lauv¹

1) Lauv, Lyv.

Vær op i Varmen — aa Folkesjauv
Mæ mangslags Arbeid den heile Dag
Gjær dæ saa lystigt aa leva.

Om Hausten bli dæ vel int saa blit,
Kver Dag bli kortar aa mørkar;
Men Norlans Folke æ vant te slift
Den friske Lugta¹ dem styrkar.

Da ha di travelt aa saa i Huus
Na dræg teveies,² for Vinterfluus
Gjær de ofyse³ for Folk aa Fe
Na gaa paa Marka i Rove.⁴

Na Vinterfiske æ dyrebart
For alla norlanske Sonnan.

Di styre Baatan saa dæ æ rart —
Men heim æ Weikjan⁵ aa Konnan,
Di spin aa væv aa di syer aa bet,
Di lære Baannan sin Skif aa Bet,
Na Stjernan blinka aa Maanen skjin
I Vinternatta for Alla.

Na Dal aa Tuva æ flet aa glat
Som Speiel æ kvært et Vatn.

Paa Skji aa Kjælka, ja nok saa brat
Ungdommen svinga mæ Hatten.

Na Solan glimra paa Snyen grant
Som han sku vær' uta bar Demant;

1) Lugta, Lusten. 2) dræg te veies, forshne. 3) ofyse, utrikelig.
4) Rove, Snebrev. 5) Weikjan, Pigerne.

Alt te han smelter aa flytter bort
Na Vaaren kjem over Jora.

Men ein Ting lika e inte paa,
Alt Folk saa gjerna vil apaa;
Paa ka af Annar di monne sjaa,
Saa ska di likdan testapas,
Nei — san aa simpel, aa fri for Svif,
I Sinnelage Forfædre lif,
Na tru i Venfkap aa fast i Mot,
Naar Hjerte klemmas i Bryfte.

N° 36.

En Hulders Sang for Brursfolk.

(Gudbrandsdalsk Dialekt).

Mel. Længje venta Lurdags Kvællen ic.

Glæa her paa Garen! Tre ti Huse dit,
Gjæve Kall og snille Gomma!
Paa Tordnyvlens Binger flaug me rae hit,
Fælas intje før vort Komma.
Gamla Hulderkallen, Farvor, Lakessjur,
Granna di, som hist paa Elvesossen buer,
Bau os gange sta,
Sølver Laangspel ta,
Bynta veint mæ jylne Blomma.

Helsa gjera Far vor, mykkje gla ti Hu;
Alder hadd' en bejre Granna,
Alder saag me heller Hulder vein som du,
Fagre Brur; dæ lyt me sanna.

Takka gjær saa trut for kvar ein Molle Mat,
Fuglein smaa ha pikka taa dit gjæstfri Fat.

Dæ, me ha saat,

Smaka Kallen godt;

Lønne hø han heile Kanna.

Lya, lya, høir saa Hulder-Jenter kvæ;

Alder ha døf Bo te syte.

Trivas ska paa Garen baae Folk og Fæ!

Inkje forkunt ska døf tryte.

Ingør Hulder sjøl ska bejre Krytter ha,

Skrubb og Bjoen ska læte Fænan role gaa.

Mjølck aa Smør aa Kjøt,

Dst aa Njume söt

Fylla Kar aa kvar ei Gryta.

Midt i Gras, som ræk upøve Fænan's Hodn,

Kua Kvilestall ska finne.

Laaava bukne tjuf ta Høj og feite Rodn.

Løffas ska dæ, nær døf kjinne.

Længje ska du leva, glæas ve din Son,

Du ska saa knæsætta mange Bodnebon;

Garen vrimla taa

Bært raumosja Smaa,

Døf te Hogn og evigt Minne.

N° 37.

Frierstævne.

(Rommerikist Dialekt).

Je seer Dei ut for Gluggen,
Kjær søte Bennen min!
Je kjænder dei paa Stuggen,
Du slepper inte inn!
I Kvæl je glømte naa Kubben aa vælte,
Je mener du er haae vil aa gælen,
Som inte kan høire at Styggen er hime,
Kjær søte Bennen min!
Suril, suril, suril, suril, lei.

Na Niva ligg' paa Lake,
Kjær søte Bennen min!
Na Styggen ligg' naa vaken
Na kom saa inte inn!
I Kvæl je glømte ic.

Na Jaan han ligg' i Enga,
Kjær ic.
Na Styggen han ligg' i Senga,
Na kom saa inte inn!
I Kvæl ic.

Ein maa saa mykje laate,
Kjær ic.
For Bona inte ska graate,
Na kom saa inte inn!

Imorra før Tuppen galer,
Kjær søte Vennen min;
Ligg' Styggen ve Kvenna aa maler,
Da kan du fleppe inn!
I Kvæl je glømte naa Rubben aa vælte,
Je mener du er baae vil aa gælen,
Som inte kan høre at Styggen er hime.
Hau, hau, Styggen er hime!
Suril, suril, suril, suril, lei.

N° 38.

Truls mæ Baagan.

Truls han tjente seg i Kongens Gaard
I femten Vintre, i femten Vaar.
∴ Gji' meg Løn! ∴ sa'n Truls mæ Baagan.

Ingen Løn har du fortjent,
Min bedste Gjebørse har du bortsjemt.
∴ Sier du dø, ∴ sa'n Truls mæ Baagan.

Truls han tog Kongen i Haar og Skjæg,
Dg satte ham bort i den femtende Bæg.
∴ Sidt du der! ∴ sa'n Truls mæ Baagan.

Truls han la den breie Veien fram,
Der mødte han en fjørendes Mand.
∴ Bi' meg lidt! ∴ sa'n Truls mæ Baagan.

Truls han op paa Bogna sto,
Den Kjørendes tore inte si et Ord.
∴ Kjør naa fort! ∴ sa'n Truls mæ Baagan.

Saa gikk han Truls seg bort i et Huus,
Der sat tre Bønder aa drak seg et Ruus.
∴ Dræk meg tel! ∴ sa'n Truls mæ Baagan.

Ha vi fornøden aa drække deg tel,
Du har 'nte ta't i en eneste Bæl Mjød eller Viin.
∴ Har je 'nte dæ? ∴ sa'n Truls mæ Baagan.

Han Truls han drak seg modig et Ruus,
Saa jagde han alle de Bønder ut,
∴ Flyer fort! ∴ sa'n Truls mæ Baagan.

Den Ene han slaug bort over en Bæk
Der tabte han næ sin Pengesæk,
∴ Slift er mit! ∴ sa'n Truls mæ Baagan.

Bonden han graat aa Truls han lo,
Bonden han sa, du har dæ te go'.
∴ Hæohæ! ∴ sa'n Truls mæ Baagan.

N° 39.

Kraaka paa Garstauen.

(Allmue-Buggevise).

Kraaka sitter paa Garstauen

Koper etter Navaren.

„Haa vil du mæ Navaren?“

Baaraa Hol i Slaen.

„Haa vil du mæ Slaen?“

Kjøre Høie.

„Haa vil du mæ Høie?“

Gjive Kua.

„Haa vil du mæ Kua?“

Mjælke Mjælka.

„Haa vil du mæ Mjælka?“

Dste Dsten.

„Haa vil du mæ Dsten?“

Gjive Prosten,

Som synger saa vakkert i Kjerka.

Nr 40.

Brylluppet paa Styri.

(Da efterstaaende tvende, af Hr. Genr. Bergeland nu i rommerisk Dialekt forfattede, Folkeviser først nu af Forfatteren ere og velvilligen meddeelte, optages de i dette Ufsnit, skjønt de efter vor Inddeling burde have staaet foran blandt Viser af navngivne Forfattere).

Mel. Bængje ve nta Laurdags Kvallen ic.

Salvar Styre holdt et Bryllup, som va grist,
som de' vel hasß Daatter bor'e.

Kanna fruste, som om den var full ta Fiff,
snødtnok Folk den røre tor'e.

Ole' skomme langsme Bore' Nat aa Dag,
saa de' kunne drive Møllebruk aa Sag;
men den Sag, som gjif,
va' en full Musik;

og de' Bærk di flittugt smorde.

Brur aa Brurgom tælte etter Klokkas Slag,
taatte, at den gjif for sagte;

Men de Gjæsta meinte, at den Bryllupsdag
Biseren i Fiirsprang jagte.

Men om Lia rann, saa holte di den inn.

Thi saamangen Skute gjif for Fordevinn.

Fek end En en Læk,

fek end En en Knæk,

dog di te i Fredshamn la'de.

Møller, vevre Gubben, viste, muntert Sind
kan saamangen Rynke glatte.

Anderfen paa Frelset Bein ta Postelin
noksa net i Dansen satte.

Hendrek sat der snart somom han angla Fisk,
snart somom der fata Ell ti Halmevisk.

Mangen Blom sat au
haa'e hvit aa rau
blant de Mænd me Frihetshatte.

Der var Paalen Jøndal aa en Gunner Strand,
Aa en gamle Ola Grue,
Raers Tyns'aak, Bøjdens gjæve Storthingsmand,
Ganske hvit som Mjøl i Sue,
Ole Vestigar'en, Nils aa gamle Paal,
ølle Paalspaskara, de som sto paa Maal;
Ølle hanna Bram,
ønskte i en Dram,
at han sat i Ulvens Stue.

„Da de skulle ite sammen godt de To
ta den Kua, som hu Marthe,
Hu fra Julsrud, tel Hr. Prokoratren dro',
skjønt han sea ikke sparte.

„Malmros" maatte sta; de' var en svari Nau;

„Malmros" maatte sta, som Erik Fossums Sau.

Skaal! De' var nu de'!

Gji vi snart fek Tre'!

Kanna gjek, aa Grannen svarte.

Salvar sat bak Flaška troligen paa Luur,
at ei noen Gjæst ble sturen.

Vist som en Paryk sat Haare hasp paa Snur,
sat de' fast ei ta Naturen.

Heile Skællen snubde han da lit paa Snur;
ælle Skæller kasta nok lit Ballast tur —

Snurrirurrirur!

Purrisurrisur!

De' va Fa'n te Brylløpsturing.

Midt i Surren da, me Skaala gjif omfring,
ællerbest me Folke tura,

en graatroja, raupiklua liten Ting,
sprætter inn aa hen te Brura.

Mit paa hennes Hjærte fæste han en Blom,
venner seg saa hørf te onge Brurgom om,

rækker ham et Hønn,

fuldt ta bare Rønn,

farer bort saa gjønnom Mura.

Alle glante; Brura blekna aa ble rau;

Mange klødde seg bak Dre.

Alle di studera, like kloke au;

Alle tala, Ingen høre;

Alle spekulera, titte i sett Glas;

Hver seg trodde klokast sjøl i de' Kalas.

Blommen simpel var;

Himmel-Let den har.

„Slift et Hønn kan hvermand gjøre.“

Beste Kjøfemestren seg fra Brylløpsbænk,
No' ti Bor'e før han mæler:

„Gaven lærer: inte vrake ringe Skjænk.

Herren sjøl jo Viljen tæler.“

Da tel Welles Skræk paa engang braat de saag
gjennom Nykkehøle fare inn den Graa.

Flux paa Halvars Skolt

sat den Besle stolt;

som en Bærtshusmann paa Kjæller.

„Kællen tala sant“ — saa mæler han paastand —

„Dog mi Skjænk ful meir betyer.

Tur mit Hønn, saa stimpelt, uten gyllen Mann,

Overflødighet stot slyter.

Blommen som je fæste der paa Bruras Bryst,

duster au i ringe Hytte Hjertelyst.

Flit e' Hønnes Mann,

Nøisomhet i Savn,

saa de Mann paa Blommen lyer.“

„Slif en herlig Bruregave, Brur saa ven,

deg en gammel Ven da fenner.

Thi i Stellet rast, i Stua net aa peen,'

Slif fra Barnsbein han deg kjenner.

Som hos Gardin vær hos Dig da ligesaa!

Da en Ven du har i Styrinissen graa.“

— Dærme' Nissen flau;

Men en Hurra au

fulgte ham te Gar'ens Enne.

N° 41.

Den norske Bonde.

Skjyruslang,

Slulsang

— De' er Bondens Fele.

Gamle Juul med Faalaasprang ¹

Kommer ei med bedre Laat,

naar paa hviten Bang med Graat

Marene seg vele.

Saae lidt Sved:

Guldet ned'

I sin Binge trille,

— Det er Bondens Lykkespel

med en Myr saa brist og brei

Myra taper arj: ² den vil

først tel Baaren spelle.

Kofte graa,

Hatten paa

midtsfor Fjorschakoen,

— De' er Bondens Pragt aa Pynt.

Hustru mi, dit Lin kan faae

Megnburodt og blaat og grønt

af lidt Gras paa Moen.

1) Faalaasprang, Unge Hestes Springen. 2) arj, vred.

Kræmmergjøth,
Du, som snøt
Flit aa Søll fra Norje,
Jentami sin Træve Viin
spinner tel en Staf saa fin.
Hun vil ei i Kista di'
fremmed Skjønhed borje.

Ol saa bruunt
gjør det luunt
om en Bondes Hjærte.

Kællens Bringe, graa som Barj,¹
Barin Gut, hvis Blod saa sundt
spruter Gnister gjennem Marj,
kun slik Viin fortærte.

Søn! tel Juul
Glaae vi Hul
paa de' stærke Anker!
Kanna fram med Lova paa!
Laake' ta, det Glædesfjul!
Brændevinet skal faae staae
medens Kruse' vanke.

1) Barj, Uv.

N° 42.

Stev fra Øvre-Thellemarken.

Indledningsstev.

Na vi du hava meg te aa kvea,
Dæ skaa eg jera mæ største Glæa,
Na eg skaa kvea saa vent se deg,
At du skaa gloime deg sjav aa meg.

Jentens Stev.

Den snaale Guten eg kan 'kje gloime,
Han vi eg onde mit Hjarte joime;
Du tænkjer væl, at eg hæv Ein glømt,
Men eg hæv en saart i mit Hjarte jømt.

Saa hæv de vaare, saa skaa de væra,
Di snaale Gutan skaa Prisen bæra,
Saa hæv de vaare saa skaa de bli
Snaalare Greie te læng de li.

Ja Daniel Bjørge, den fine Karen,
Han æ den venast i Siljorsdalen;
I Bondeklær er Ein rar aa sjaa,
Men fær ei Bonde se Far sin gaa.

Gubære meg se min Guten vene,
Han æ bli skriven te Kongjen tene,
Gubære meg se min Guten grei,
Eg seer ein infje paa Jora mei.

Na Mor aa Far di vi meg mænke,¹
Eg maa 'kje taka den, som eg tænkte;
Na maa 'kje taka den eg vi ha,
Saa bli dæ sjellar di seer meg gla.

Mine Forældre æ blet saa strie
Di vi eg sille paa den Rife bie,
Men neimen biar eg inkje læng,
Men teke atte min Hjartens Ven.

Gutens Svar.

Vi du inkje ha meg, kan du la væra,
Eg kan 'kje Hugjen i Lomma bæra,
Vi du inkje ha meg, kan du la bli,
Eg bær 'kje Hugjen i Lomma mi.

Stev af Jenten.

Eg skaa 'kje væra Gutan te Trængsel,
Men eg skaa gji dem et Hjartens Længsel;
Nær eg hæv fulla mæ dem ei Ti,
Saa kan di taka dem kven som vi.

Eg ville hævve deg, nær eg tore,
Men eg fæler² Armoi bli se store;
Men gange reint imot Forældris Raa,
Eg fæler dæ kjæm te ille gaa.

Na nær eg tænkjer meg lit tebakars,
Eg kjæm ihug mine Ungdoms Dagar,
Na nær eg tænkjer meg lit omkring,
Daa bli forandra mit heile Sind.

1) mænke, negte. 2) fæler, frygter.

Na eg va ong aa eg lite viste,
Eg la naa Hugjen min te den Fyste,
Men Gussjelov at eg passa meg,
Den Bonehugjen æ vanskeleg.

Ja Forældri bør inkje Boni negte,
Nær Kjærlekheti den bli fe sterke;
Eg hæv 'kje prøva, men eg hoir de røer,¹
Utaf Kjærleket Ein kann jærne doi.

En store Rifdom staa væra jæve,
Ei go Fornøiels eg helle bære;
Haa konne Rifdommen nytte meg,
Nær eg inkje fant meg fornøigd i deg.

Eg hæv saa længje Tente jængje,
Te eg hæv Møikjærringslængjen² fængje,
Eg hæv saa længje Tente gaat,
Te eg hæv Møikjærringlaje faat.

Na Folkje æ naa saa fæl te luge,
Saa lange Lonur³ me maatte hugje,
Na Folkje lug naa alt mei aa mei,
De Dompelygni Ein kan bli lei.

Jentens Stev.

Her bur ei Tente hel up i Bakjen
Mæ Ring paa Fingjen, raufanta Stakjen:

1) røer, snakker. 2) Møikjærring, Pebermø. 3) Lonur, Liden.

„Tru Guten sille infje life meg,
Eg, som æ saa flin aa saa drusteleg.“¹

Gutens Svar.

Na ette Rikdommen skaa du 'kje trakta,
Men ette Benleikjen² skaa du akta,
O Jenta vene aa dydefull,
Ho æ mykje venar ell ei Tonde Gull.

Gutens Stev.

Ja atten Dolpar og nitten Ringar
Dæ skaa Jenta mi ha i Bringja,
Forjylte Skaalir mæ Lauv iblant
Dæ skaa ho hava fe ho tala sant.

Jentens Svar.

Du tar 'kje væra saa stor i Ori,
Du eig 'kje Huse, du eig 'kje Jori,
Du eig 'kje Krakjen du site paa,
Tru sliken Slarb va 'kje snar aa saa!

N° 43.

Stev fra Vegaardsheien, Annex til Gjerrestad.

Jentens Stev.

Saa vi du ha, naa du maatte raa deg,
En Rif aa Joot⁴ ell en Snaal⁵ aa Ring,
En, som va saa rif, at han aldri traut,⁶
Ell han va saa veen han va makelaus?

1) drusteleg, anseelig. 2) Benleikjen, Skjonheden. 3) Dolpar, Brystsmykke. 4) Joot, styg. 5) Snaal, godlidende. 6) traut, mangler.

Før Levetia kon dæ vel være
En Rif aa Joot kunne være bære,
Men før aa flangre¹ et lite Bil,²
Saa va han gretast den, som va jil.³

Guttens Stev.

Na vi du være mi eia Jente,
Saa ska du holle deg staut aa plente,⁴
Na vi du være mit eie Gull,
Saa ska du tie, naa e blir full.

Jentens Svar.

Eg vi 'kje være di eia Jente,
Eg vi 'kje holle meg staut aa plente;
Eg vi 'kje være dit eie Gull,
Eg vi 'kje tie, naa du blir full.

En Jentes Stev.

Du tar 'kje nødig aa gaa her aa dra deg,
Du tar 'kje tænke, at e vi ha deg,
Du tar 'kje komme te meg aa fri,
Før eg vi ha meg en, som æ rif.

Guttens Svar.

Du tar 'kje nødig aa staa der aa sneie,⁵
Førde eg gjæng mæ mi Bæmmels Troie,
Før Bæmmel æ no saa go før meg,
Som Silkesløiel kan vær før deg.

1) flangre, spadse. 2) Bil, Stund. 3) jil, herlig. 4)
plente, færdig. 5) sneie, spotte.

Na eg aa du mi æ Kammerater;
Na baae to ha mi handla Satter;
Na baae to ha mi fried te Gi,
Na baae to ha mi fængje „Nei!“

Na Ola, Ola! min eien Dunge!
Kvi la du paa meg den Sorj saa tonge?
Eg tænkte aldri du brø deg om
Na narre meg, som du saag va ong.

Na mangan Taar paa mit Kinn ha ronna,
Eg tænkte Bete¹ de hade spronga,
Na eg ha graate saa mangan Taar,
Som der æ Dage i tusind Aar.

Na mangan Gaang har eg sat aa sokka,
Na mangan Gaang har eg Taarer tørka,
Na mangan Gaang har eg tænkt mee meg:
„Gud eg va saa rik, at eg aatte deg!“

Eg gloimer alri den siste Gaanga,
Eg sto vi Borde, sjøl ræk han Hanna,
Eg saa en Gute, han va saa fin,
At eg tyft de mørkna for Solas Skin.

Ja Kjærlikheta, ho kan bedrove,
Gud bære den, der ska gaa a prove!
Ja Kjærlikheta ho æ saa heit,
Ho smerter saarer² ell Noken veit.

1) Bete, Forstanden. 2) saarer, mere.

Jentens Hilsen.

Go Kvæl du Tyren min, aa Tak for seinast,
Na jamlif synes eg du æ greiaft,
I Haardag-Tier aa Kjørkelaf,
Saa synes eg Tyren min speller bas.

Guttens Svar.

Na daa eg kom i den breie Svaala,
Daa horte eg finaste Jenta taala,
Dæ va 'kje aa ondres paa eg blei bli,
Daa eg horte Maale paa Jenta mi.

Mi vene Jente! saa ve eg raa deg,
Sei ikje Gutan for tilik fraa deg,
La dei i Fangje aa snu deg snilt,
Saar mange Beiler ska vær saa jilt!

De æ Sonn for Jenta, ho maa 'kje raa seg,
Ein King aa Snaal maatte ho seie fraa seg,
Men kom der Ein, som va rik aa joot,
Dæ va den Forældra vil takje imot.

N° 44.

Stev fra Dmbli.

Na eg aa du, mi æ no saa life,
Mi æ 'kje fattig, mi æ 'kje rife,
Mi æ saa tækli te eie Gar,
Men ennaa tæklir te bli eit Bar.

Du frier øster, du frier vester,
Ja eg lyt kalle deg Friermester,
Du frier saa møtje i hver Manns Gar,
Eg vi 'kje ha slik Starvefar!

Na fri te Jentene æ saa jamlif,
Na tigge aa be dei æ saa skamlif
Na fri te Jentene aa fængje Mei:
Eg takker Gud der æ fleir end Ei.

Na ska eg naa en Rauhaara take,
Saa lyt eg take han for min Pape;¹
Na faar eg Solybelte aa Soljer mæ,
Saa lyt eg ta deg, saa rau du æ.

Na eg aa du mi æ naa forlaava,
Naa maa mi inkje me fleire saava,
Na kom der Noken aa frier te meg,
Saa lyt eg seie: „eg laava deg.“

Om alle Guter sto i ei Line,
Ja fyst dei grove aa saa dei fine,
Ja om dei sto saa uti eit Na,
Saa viste eg got den eg ville ha.

Na fine Jenter aa fine Guter
Di ska mi sætte paa høge Knuter,²
Di ska 'kje ha anna te Nistemat,
Eg sote Kjysser aa Fanjetak.

1) P a p e , F a r . 2) K n u t e r , F j e l d k n u t t e r .

N° 45.

Stev fra Sætersdalen.

Indledningskvad.

Jentens Stev.

Na saa si seian¹, min Gute greie
Her bli saa daugli fyst du vi reise,
Na saa si seian, min Gute fein,
Na bæ æ got eg kan tullan² dei.

(Guttens Svar savnes; men har vel været spottende, siden hun vedblev saa.)

Alli paa Joræ tyk eg saa gamma
Som fyst dei seie han vi meg 'ki have.
Alli paa Joræ saa gamma ti som
Fyst dei seie at han infje vi.

Ef hæv ei Sut, ef hæv nyli fængje
Na den hæv langt i mit Hjarta gjengje,
Ef her ikje Ro ei tre Vikju Ti
Si ef fek Suta i Hjarta mi.

Na syte aa graate fyr ein saa greie,
Na tænkje ti han var alli gløimbe,
Na syte aa graate fyr ein saa snaal
Na tænkje ti han 'kje hæv 'an maa.

Me vi 'kje syte, me vi 'kje graate,
Me vi 'kje gjøre aakon Augo vaate,
Me vi 'kje syte, som ikje tar,
Fyr dei kan syte som syte ska.

1) Na saa si seian, og det maa jeg si. 2) tullan, begræde.

Na syte aa graate kan lite nytte,
Na ætti seian, naa han æ gjipti.
Dæ ha vær bær aa ha tækje ei grei,
Faar syte seia, dæ æ fyr seint.

(En ung Kone i Sætersdalen, som havde giftet sig med en fattig Karl, sang til en aldrende, som havde i sin Ungdom taget en rig og gammel.)

Kaa kan de hjælpe En hævi Gare,
Fyft En hæ alli ein glæe Dage?
Kaa kan de hjælpe, En hævi Tor,
Fyft En bær Suti i Hjarta stor.

— ❦ —
N° 46.

Hallingdalsk Spotvise.

(Brudstykke.)

Na inte kan være værre te,
Enn en forraasande Bonne;
Huve op aa Beinan ne,
Regjerer værr' enn den Bonne.

I Hallingdal paa Tregaarsfletta.

Der bur en Mann kan gjöra godta,

Surt Ni aa Nje,

Sur Priman den haara.

Na hadde eg me et Pannekaklas,

Derte got klingande Tøre,

Saa skulle e reise te Hallingdal,

Na spænne tolv Kjærringer føre.

I Hallingdal ic.
